

Avfallsplan för Stockholm 2025-2030

Hemställan från avfallsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Avfallsplan för Stockholm 2025-2030 inklusive bilagor 1 - 6, bilaga 1 till utlåtandet, antas att börja gälla från och med den 1 juli 2025.
2. Stadens nämnder ska arbeta efter Avfallsplan för Stockholm 2025-2030.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas för egen del arbeta efter samt att ge stadens bolagsstyrelser i uppdrag att arbeta efter Avfallsplan för Stockholm 2025-2030.
4. Avfallsplan för Stockholm 2021-2024, dnr KS 2020/1714, upphör därmed att gälla.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

I varje kommun ska det finnas en renhållningsordning, enligt 15 kapitlet 41 § miljöbalken. Avfallsplanen utgör ena delen av kommunens renhållningsordning, medan den andra delen utgörs av föreskrifter om avfallshantering. De två delarna kan förnyas vid olika tidpunkter. Revidering av föreskrifterna gjordes senast 2023 och fastställdes av kommunfullmäktige den 19 februari 2024. De är publicerade i kommunal författningssamling (KFS 2024:07).

Innehåll och omfattning av en kommunal avfallsplan styrs av avfallsförordningen (2020:614). Planen omfattar allt avfall i kommunen - både det som kommunen har ansvar för och övrigt avfall. En avfallsplan ska innehålla mål för avfallshanteringen, åtgärdsplaner för hur målen ska kunna uppnås och den ska fungera som ett planeringsinstrument för avfallshanteringen. Planen ska ses över minst vart fjärde år och uppdateras vid behov. Naturvårdsverket har utfärdat föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6).

Avfallsnämnden föreslår att den nya avfallsplanen för Stockholms stad ska gälla under en period om sex år, vilket är två år längre än tidigare planer. En längre planperiod bedöms ge ökat fokus på genomförande i stället för uppföljning och utvärdering. Nämnden föreslår att de nuvarande fyra huvudmålen behålls. Däremot föreslås vissa förändringar av delmålen, som visar på ett ökat fokus på den

klimatomställning som staden ska genomföra och på de nya lagkrav på avfallshantering som medför utmaningar gällande ytbehov och funktion i täta urbana miljöer. Inom respektive delmål har åtgärder tagits fram med tydligt utpekade huvudansvariga för genomförandet. Samtliga åtgärder är tidssatta med slutdatum under planperioden. I den nya avfallsplanen finns en mängd indikatorer med målvärden istället för siffrersatta delmål.

Beredning

Ärendet har initierats och remitterats av avfallsnämnden till berörda nämnder och bolag inom staden samt externa parter. Då remissen föranledde ändringar gällande nämndernas och stadens bolags ansvar remitterades den reviderade versionen ut av kommunstyrelsen till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB och Kulturhuset Stadsteatern AB.

Stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Kulturhuset Stadsteatern AB har svarat att de avstår från att svara på remissen. Bromma stadsdelsnämnd och Norra innerstadens stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att avfallsplanen i stort uppfyller kraven och matchar ambitionerna i Miljöprogrammet. Kontoret bedömer att planen kommer leda till bättre resurshantering och ökad återvinning. Dock påpekas behovet av att synkronisera vissa indikatorer och målvärden mellan planen och budgeten.

Arbetsmarknadsnämnden betonar att de genomför insatser för att främja cirkulär ekonomi, särskilt genom Stockets plattformar, men understryker att utökning av verksamheten kräver mer resurser och bättre organisering.

Exploateringsnämnden konstaterar att tidigare synpunkter i huvudsak har beaktats och att den nya planen inte förändrar exploateringsnämndens ansvar. Nämnden föreslår att planen kompletteras med information om befintliga återbruks- och masslogistikcentra samt pilotprojekt för avloppssortering för resurshantering. Vidare bör riktlinjer för förpackningshantering samordnas, och ansvarsfrågor kring nedlagda deponier förtydligas.

Fastighetsnämnden bedömer de nya åtgärderna som relevanta, men beklagar att kompetenshöjning inom cirkulär upphandling strukits då det hade underlättat deras arbete.

Idrottsnämnden är positiv till avfallsplanen, dess tydliga struktur och koppling till stadens övriga miljömål. De stödjer målet att minska avfallsmängderna och bidrar aktivt genom bl.a. fritidsbibliotek och åtgärder mot mikroplaster.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till avfallsplanen men föreslår förbättringar. De betonar vikten av att väga in avfallsaspekter tidigt i stadsbyggnadsprocessen, med starkare fokus på att förebygga bygg- och rivningsavfall samt planera för återbruk. Vidare uttrycker de en oro för resurser/kompetens för vissa åtgärder.

Servicenämnden är i huvudsak positiv till avfallsplanen men vidhåller dock att ansvaret för minskad plastanvändning (delmål 1.7) bör delas av alla nämnder och bolag. Nämnden ser positivt på att nu vara medansvarig för åtgärden att minska matsvinnet (delmål 1.4).

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ser positivt på planens koppling till barnrättsperspektivet och Agenda 2030. Nämnden befarar att delat ansvar försvårar uppföljning och ökar belastningen, och anser att miljö- och hälsoskyddsnämnden bör ha huvudansvar för gemensam information (1.1.2) och handlingsplaner (1.1.8). De efterfrågar också tydligare ansvar för miljörum i omsorgslokaler (1.2.8) mellan bostadsbolag och stadsdelsförvaltning.

Farsta stadsdelsnämnd är positiva till planens cirkulära mål men föreslår breddning av hållbarhetskoncept och centralt stöd. De lyfter kostnads- och samordningsbehov för källsortering på populära platser samt utmaningar med vattentaxan för dricksvattenlösningar.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är positiva till förslaget, särskilt den höjda ambitionsnivån för cirkulära flöden och samverkan. De påpekar att tydlig samordning och ansvar för källsortering är viktigt för att undvika felinvesteringar, särskilt mellan gator och parker. Nämnden stödjer insatser för att minska nedskräpning, matsvinn och plastanvändning, men efterfrågar tydligare riktlinjer, digitala verktyg och kostnadsanpassning för dricksvattenfontäner.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är positiv till avfallsplanen och anser att målen och åtgärderna är konkreta och ger tydlig riktning för deras arbete. De bedömer att planen kommer stödja arbetet med att minska avfallets mängd och farlighet.

Järva stadsdelsnämnd är positiv till avfallsplanen och dess koppling till stadens miljömål, men efterfrågar tydligare kontaktvägar (SVOA), ansvarsfördelning och stöd för hantering av farligt avfall. De anser att kommunikationen behöver moderniseras (nudging, ungdomsengagemang) och stödjer återbruk samt cirkulära textilier.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att de ökade ansvarsområdena för stadsdelsnämnderna är positiva, särskilt för att förbättra arbetsmiljön i avfallshanteringen och tillgängligheten på återvinningscentraler. De lyfter dock behovet av tydlig samordning för dricksvattenfontänernas underhåll.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är positiv till avfallsplanen men vill justera huvudansvaret för nya dricksvattenfontäner till SVOA. De efterfrågar även tydligare direktiv och ansvarsfördelning gällande källsortering innan den införs.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att det behöver avsättas ekonomiska resurser och stöd för stadsdelsnämndernas genomförande av planen. De betonar behovet av att inkludera konkreta åtgärder för att utbilda barn i skolor och förskolor om hållbara vanor och avfallsfrågor, såsom återbruk och medveten konsumtion.

Södermalms stadsdelsnämnd är positiva till avfallsplanen men efterfrågar tydligare direktiv samt en strategi för källsortering på allmän plats.

Stockholms Stadshus AB är positiv till avfallsplanen som de ser kan bidra till långsiktig minskning av avfall och ökad återanvändning. De framhäver behovet av tydligare ansvarsfördelning, särskilt för återbruksdepåer och fastighetsnära insamling, samt förbättrad datainsamling via digitala system. I svar på deras underremiss lyfter bolag särskilt vikten av fysiska återbruksdepåer.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stockholms stad står inför stora utmaningar men också fantastiska möjligheter i omställningen till ett hållbart och fossilfritt samhälle. Den föreslagna avfallsplanen för 2025–2030 är ett centralt och välkommet verktyg i detta arbete. Planen visar hur staden ska accelerera arbetet mot minskade avfallsmängder och en mer resurseffektiv och cirkulär ekonomi, i linje med målen i Stockholms stads miljöprogram 2030 och vår klimathandlingsplan.

Den politiska majoriteten i Stockholms stad ser att en fundamental omställning från linjära till cirkulära flöden är avgörande för att nå våra klimatmål, inklusive ett klimatpositivt Stockholm 2030 och ett fossilfritt Stockholm 2040. Avfallsplanen adresserar detta genom ett fokus på avfallsförebyggande åtgärder, ökat återbruk och högkvalitativ materialåtervinning. Hierarkin i avfallstrappan ska genomsyra arbetet – vi måste först och främst minska uppkomsten av avfall.

Det är positivt att planen sträcker sig till 2030, vilket ger en längre horisont för genomförande och bättre samordning med miljöprogrammet. De fyra bibehållna huvudmålen ger en stabil grund, och de justerade delmålen och åtgärderna speglar väl den ökade ambitionsnivån, inte minst kopplat till de nya lagkraven för insamling av förpackningar och textilier, samt utmaningarna med ytbehov i en växande och tät stad. Att gå från sifferfatta delmål till fler indikatorer med målvärden kan också ge mer ändamålsenlig och anpassningsbar styrning.

Jag vill särskilt välkomna planens betoning på minskade avfallsmängder som högsta prioritet, främjandet av återbruk genom bland annat Stocket och satsningar på återbruksdepåer för byggmaterial, insatser för att minska matsvinnet och plastanvändningen, en tydligare koppling till klimatomställningen, där varje åtgärd

för minskat avfall och ökad cirkularitet bidrar till minskade utsläpp, samt att avfallshanteringen ska vara en självklar del i stadsutvecklingen, vilket är kritiskt för att skapa hållbara lösningar från grunden.

Det breda remissförfarandet, först från SVOA och sedan kommunstyrelsen, har genererat värdefulla synpunkter. Det är positivt att så många nämnder och bolag engagerat sig.

Flera remissinstanser, såsom miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsledningskontoret, lyfter vikten av att avfallsaspekter och cirkulära principer integreras tidigt i stadsutvecklingsprocessen och att planen är väl synkroniserad med miljöprogrammet. Detta är en central fråga för majoriteten. Att förebygga bygg- och rivningsavfall och planera för återbruk och yteffektiva insamlingssystem i nya och befintliga områden är avgörande.

Behovet av resurser, kompetens och tydlig samordning som påpekas av bland andra arbetsmarknadsnämnden, flera stadsdelsnämnder (gällande källsortering på allmän plats, dricksvattenfontäner, informationsinsatser) och miljö- och hälsoskyddsnämnden är viktiga att ta hänsyn till i det fortsatta arbetet. För att planens ambitiösa mål ska kunna nås måste ansvariga aktörer ges rätt förutsättningar. Majoriteten ser att fortsatt dialog och stöd från centralt håll kommer att vara nödvändigt.

Järva stadsdelsnämnds och Skärholmens stadsdelsnämnds önskemål om moderniserad kommunikation, ökad delaktighet och utbildningsinsatser, särskilt riktade mot barn och unga, är viktiga aspekter för att skapa långsiktig beteendeförändring och engagemang för en hållbar livsstil.

Avfallsplanen är, precis som miljöprogrammet, ett ansvar för hela staden. För att lyckas krävs ett fortsatt engagemang från samtliga nämnder, bolag och inte minst stockholmarna själva. Att göra det enkelt att göra rätt, att förebygga avfall, att återbruka och att källsortera korrekt är ett gemensamt ansvar.

Bilagor

1. Avfallsplan för Stockholm 2025-2030 inkl. bilagor 1-6, dnr KS 2024/823-27.1
2. Avfallsplan för Stockholm 2025-2030 inkl. ändringsmarkeringar efter kommunstyrelsens remiss, dnr KS 2024/823-27.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andrea Hedin (alla M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förslaget till beslut
2. Att därutöver anföra:

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag. Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och ”big bags” som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötställas och transporteras bort.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en plan för textilåtervinning och följa upp om de nu vidtagna åtgärderna från Stockholm Vatten och Avfall är tillgängliga.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, särskilt då centralen i Sättra lagt ner. Det behöver också bli lättare att lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en plattform där sly och ris kan lämnas av. För stockholmare utan tillgång till bil behöver det bli lättare och billigare att frakta bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna. Mer behöver också göras för att förbättra skötseln och trivselen i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor

under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Vi vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av, tittar 51 på nytta och kostnad, samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Det är viktigt att återbruket ökar. Därför är det välkommet att detta är en marknad som vuxit de senaste åren tack vare företag, föreningar och att stockholmare generellt gör medvetna val. Det här är med andra ord ett område som fungerar väl utan kommunal inblandning.

Vi vill avslutningsvis poängtera behovet av att avfallshanteringen sker så kostnadseffektivt som möjligt. I hög utsträckning handlar det om att motverka och bekämpa avfallsbrottsligheten samt säkerställa att stockholmarna har tillräckligt god kunskap och högt förtroende för avfallshanteringen. Stadens kommunikationsinsatser kopplat till avfallshantering behöver därför förbättras och effektiviseras.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 4 juni 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Johan Paccamonti och Sophia Granswed Baat (alla M), Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I avfallsnämndens arbete med framtagande av förslag till avfallsplanen har en preliminär version varit utställd för samråd från mitten av mars till mitten av april 2024. Ett trettiotal instanser, varav merparten är nämnder eller bolag inom staden, inkom med synpunkter. Inkomna yttranden har sammanställts och analyserats, och i relevanta fall arbetats in i det slutliga förslaget som remitterats på nytt.

Avfallsnämnden framhåller att avfallshanteringen förändras över tid och att drivkrafterna bakom detta bland annat är en tätare stad, höjda ambitionsnivåer, teknikutveckling och förändrade regelverk. Att arbetsmiljö- och miljökrav höjs medför att avfallshanteringen följer med och i vissa fall leder utvecklingen. Tekniska och organisatoriska förutsättningar behöver kontinuerligt ses över för att anpassas dels till politiska mål, dels till förändrade levnadsmönster i samhället i stort. Nämnden konstaterar att avfallsområdets komplexitet och nära koppling till bygg- och stadsplaneringsprocesserna innebär att en kontinuitet och långsiktighet krävs i de insatser som görs på området. Avfallshanteringens centrala roll i stadens övergripande klimat- och miljöarbete innebär ett ansvar och en plattform att utgå från när det gäller att informera och vägleda stadens boende och verksamma om hur de kan minska sin klimat- och miljöpåverkan.

Förslaget till avfallsplan är i huvudsak en revidering av den gällande planen. Omformandet har gjorts utifrån ändrad lagstiftning, revidering av nationella och regionala miljömål, arbetsversioner av stadens nya miljöprogram och klimathandlingsplan samt med hänsyn tagen till andra strategidokument och en vision om hur stadens avfallshantering ska se ut framöver. Som underlag för förslaget har nämnden har även följt upp och analyserat måluppfyllelsen vid halvtid i den gällande avfallsplanen samt utfallen av brukarundersökningar och plockanalyser av hushållens avfall.

Den nya planen föreslås gälla fram till och med 2030, vilket är längre än tidigare planer. En längre planperiod bedöms ge ökat fokus på genomförande i stället för uppföljning och utvärdering.

Våren 2028 planerar avfallsnämnden att göra en halvtidsuppföljning för att säkerställa att staden är på rätt väg för att nå målen. Eftersom nytt miljöprogram och ny klimathandlingsplan inte var fastställda vid tidpunkten för avfallsnämndens beslut om förslag till avfallsplan kan en anpassning till den slutgiltiga utformningen av dessa styrdokument göras vid halvtidsuppföljningen.

Avfallsnämnden

Avfallsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 juni 2024 följande.

1. anta föreliggande förslag till avfallsplan för Stockholm 2025-2030.
2. föreslå kommunfullmäktige att anta förslaget till avfallsplan för Stockholm 2025- 2030.

3. föreslå kommunfullmäktige att uppdra åt stadens nämnder och styrelser att följa avfallsplanen.

Avfallsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

En avfallsplan är ett lagstadgat strategidokument för hela staden. Den innehåller mål för avfallshanteringen samt åtgärder för hur målen ska kunna uppnås.

Avfallsplanen ska fungera som ett planeringsinstrument för stadens avfallshantering. Avfallsplanen utgör ena delen av kommunens renhållningsordning där avfallsföreskrifterna är den andra. Revidering av de kommunala föreskrifterna för avfallshanteringen i Stockholm utfördes i en egen process under hösten 2023 med beslut i avfallsnämnden den 7 december 2023.

Avfallsplanen för 2025–2030 är i stort en revidering av nu gällande plan. Revideringen har gjorts utifrån lagstiftning, nationella och regionala miljömål, stadens miljöprogram, stadens klimathandlingsplan och andra strategidokument samt vision om hur stadens avfallshantering ska se ut framöver. Idéer och synpunkter som kommit fram i dialog med berörda förvaltningar, bolag och andra aktörer har också bidragit till resultatet.

De fyra huvudmålen som finns i nuvarande avfallsplan har behållits. Målen behandlar resurseffektiv avfallshantering, nedskräpning, tillgänglighets- och arbetsmiljöaspekter samt avfallsfrågans roll i samhällsplaneringen. De fyra huvudmålen har brutits ned till mer detaljerade delmål för planperioden, 2025–2030.

Avfallsplanen har ställts ut och sänts på remiss för yttrande från mitten av mars till mitten av april 2024. Ett drygt trettio tal instanser, varav de flesta är nämnder eller bolag inom staden, har kommit in med yttranden. Inkomna synpunkter har analyserats och sammanställts och i relevanta fall arbetats in i det slutgiltiga dokumentet.

Efter att avfallsplanen har antagits i avfallsnämnden ska den också antas av kommunfullmäktige.

Den slutgiltiga versionen kommer att kompletteras med illustrationer och omarbetas layoutmässigt.

Bakgrund

Varje kommun ska ha en renhållningsordning som har antagits av kommunfullmäktige (MB 15 kap. 41 §). Stadens nuvarande avfallsplan gäller för åren 2020–2024. Avfallsplanen utgör ena delen i kommunens renhållningsordning, medan den andra delen utgörs av avfallsföreskrifter. Revideringen av föreskrifterna gjordes senast 2023 och slutversion beslutades i avfallsnämnden den 7 december 2023.

Avfallsplanen är ett visions- och styrdokument för alla som bor och verkar i staden och har en viktig funktion att fylla när staden förtätas. Att planera för en väl fungerande, kostnadseffektiv och miljömässig avfallshantering är viktigt, och med avfallsplanen kan uppsatta mål och valda strategier tydliggöras för berörda parter.

Ärendet

Framtagande av slutgiltigt förslag till avfallsplan

Framtagandet har följt Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2020:6) om innehållet i en avfallsplan.

En väl fungerande avfallshantering förutsätter aktiva insatser från många olika parter och berör samtliga av stadens bolag och förvaltningar, men också andra aktörer som exempelvis fastighetsägare och verksamheter. Med utgångspunkt i lagstiftning, nationella och regionala miljömål samt stadens miljöprogram, klimathandlingsplan och andra styrdokument har mål satts upp för avfallshanteringen. Åtgärdsbehoven för hur målen ska kunna uppnås har identifierats. Vem som ska eller kan utföra åtgärderna och hur målen ska följas upp har angivits samt tidpunkt för när åtgärderna förväntas vara genomförda.

Måluppfyllelsen vid halvtid i nu gällande avfallsplan har följts upp och analyserats och resultatet har bidragit till framtaget förslag till ny avfallsplan. Kundundersökningar och plockanalyser av hushållens avfall har också använts som underlag. I arbetet med att ta fram mål och dra upp riktlinjer för avfallsplanen har dialoger hållits med förvaltningar och bolag inom staden samt andra berörda aktörer. Idéer och synpunkter som kommit fram i dialogerna har bidragit till resultatet.

Avfallsplanen har ställts ut under perioden från mitten av mars till mitten av april 2024. Förslaget har också sänts på remiss till ett sextiototal instanser. 32 yttranden har inkommit varav de flesta är från nämnder eller bolag inom staden. Inkomna yttranden har analyserats och sammanställts och i relevanta fall arbetats in i det slutgiltiga dokumentet. En redovisning av inkomna yttranden och hur synpunkter har hanterats finns i Bilaga B. Under tiden för framtagandet av ny avfallsplan har också nytt miljöprogram och ny klimathandlingsplan för staden varit under framtagande. Det slutgiltiga förslaget till avfallsplan är så långt som möjligt anpassat efter hur dessa är tänkta att utformas.

En undersökning om huruvida avfallsplanen anses medföra betydande miljöpåverkan enligt gällande kriterier i miljöbedömningsförordningen (2017:966) genomfördes under maj till juni 2023.

Undersökningen konstaterade att planen inte uppfyller kriterierna för betydande miljöpåverkan. Beslut om detta fattades i avfallsnämnden 14 september 2023.

Synpunkter rörande frågor som helt eller delvis ligger utanför avfallsplanens ändamål kommer att delges berörda verksamheter inom staden. För Stockholm Vatten och Avfall kommer det att utgöra ett bra underlag för verksamhetsplaneringen.

Smärre kompletteringar och ändringar av redaktionell karaktär kan komma att göras efter antagandet. Den slutgiltiga versionen kommer att kompletteras med illustrationer och omarbetas layoutmässigt.

Planens innehåll

Förslaget till ny avfallsplan tar sin utgångspunkt i nu gällande plan. Långsiktiga visionsmål, innehåll i huvudmål och delmål har reviderats och kompletterats. Några delmål är helt nya och några har flyttats till annat huvudmål.

En förändring jämfört med tidigare plan är att planperioden har utökats från fyra till sex år. Detta för att möjliggöra ett grundligt genomförande av planens åtgärder innan det är dags att börja ta fram nästa avfallsplan. En längre planperiod som sträcker sig till 2030 innebär också att avfallsplanen kommer att gå i takt med närbesläktade styrdokument såsom stadens miljöprogram. I förslaget till ny avfallsplan är strukturen för delmål utvecklad med tydligare utpekade huvudansvariga för genomförande av åtgärderna. Samtliga åtgärder är tidssatta med slutdatum under planperioden. I den nya avfallsplanen finns fler indikatorer istället för siffersatta delmål. Beskrivning av indikatorer och målvärden har utvecklats och följer former som tagits fram i arbetet med klimathandlingsplanen.

De fyra huvudmålen har varsin vision med sikte på 2040 som knyter an till stadens vision. Huvudmålen är:

1. Avfall från boende och verksamma i staden minskar och det som ändå uppkommer ska tas om hand resurseffektivt
2. Nedskräpningen i staden ska minska
3. Avfallshanteringen ska anpassas till människan
4. Avfallshantering ska vara en självklar del i stadens fysiska planering

De fyra huvudmålen har sedan brutits ned till mer detaljerade delmål för planperioden, 2025–2030. Under varje delmål presenteras åtgärder och indikatorer med målvärden.

Fokus under planperioden kommer att vara de nya lagkrav som medför att insamling av förpackningar och textil under kommunalt ansvar ska införas. Denna utveckling tillsammans med åtgärder för förebyggande och återbruk förväntas bidra till den klimatomställning som staden ska genomföra. Planen fokuserar även tydligt på de utmaningar som ökade lagkrav på avfallshantering medför gällande ytbekov och funktion i täta urbana miljöer.

Avfallsplanen består av ett huvuddokument samt flera bilagor. Bilagorna innehåller bland annat en sammanställning av åtgärdsförslagen i huvuddokumentet, bakgrundsfakta och nulägesbeskrivningar samt uppgifter om anläggningar och nedlagda deponier. Flera av bilagorna utgör delar som enligt Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2020:6) ska ingå i en avfallsplan.

Inkomna yttranden och revideringar

Flertalet av yttrandena har uttryckt sig positivt till avfallsplanen och tycker att den är genomarbetad, ambitiös och framtidsytande. Många är också positiva till en förlängd planperiod som också sammanfaller med kommande versioner av stadens miljöprogram och klimathandlingsplan.

Mål och delmålsformuleringar är oförändrade jämfört med utställningsversionen.

Beskrivande texter har i viss mån kompletterats utifrån inkomna synpunkter. Det gäller framförallt mål 4 där viktiga aspekter som behöver beaktas i stadsplaneringsprocessen har lagts till. Det inledande kapitlet har aktualiserats och ett avsnitt som kort beskriver utställning och remissförfarande har lagts till. Några åtgärder har formulerats om och förtydligats.

Sju åtgärder har lagts till utifrån önskemål och behov som framkommit i inkomna synpunkter, bland annat har åtgärder som förstärker rättviseperspektivet och tillgänglighet lagts till, se Tabell 1.

Sex åtgärder är borttagna jämfört med utställningsversionen, se Tabell 2. Det handlar dels om en åtgärd av klimatkaraktär som ändå hanteras i stadens klimathandlingsplan, dels om åtgärder som genom omformuleringar har inrymts i andra åtgärder.

Tre indikatorer har tagits bort då det konstaterats svårt att ta fram tillförlitliga eller för avfallsplanen relevanta mätdata, se . En indikator har lagts till, se Tabell 4.

Aktörer ansvariga för genomförande har ändrats för ett fåtal åtgärder. Medverkande aktör har för någon åtgärd strukits och för ytterligare någon åtgärd tillkommit. I några fall har genomförandedatum ändrats.

I utställningsversionen av avfallsplanen fanns för vissa åtgärder hänvisning till åtgärder som också återfanns i dåvarande arbetsdokument för miljöprogrammet och klimathandlingsplanen. Eftersom både miljöprogrammet och klimathandlingsplanen fortfarande är under framtagande och fortsatta revideringar av innehåll är att vänta har hänvisningarna gjorts om i slutversionen av avfallsplanen. Hänvisningarna pekar enbart på respektive styrande dokument, utan vidare detaljer om mål- eller åtgärdsnumrering. Detta för att undvika felaktiga hänvisningar. De åtgärder som är relevanta för avfallsplanen har behållits

Tabell 1. Åtgärder som har lagts till enligt behov som har identifierats i inkomna synpunkter

Delmål	Tillagd åtgärd	Ansvarig
1.5	Byggande bolag och förvaltning säkerställer rapportering och statistik från anläggningsprojekt för att kunna bidra till framtagandet av en indikator för anläggningsprojekt	Miljö- och hälsoskyddsnämnden, byggande nämnder och bolagsstyrelser
2.1	Arbeta systematiskt med insatser för att motverka nedskräpning och dumpning vid återvinningsstationer	SVOA
2.1	Successivt sätta upp dricksvattenfontäner i hela staden	Stadsdelsnämnderna, trafikenämnden, SVOA
3.1	Genomföra en tillgänglighetsinventering på stadens återvinningscentraler och återbruk	SVOA
3.1	Utreda rättviseperspektiv, jämställdhetsaspekter och övriga aspekter kopplat till social hållbarhet för nuvarande avfallstjänster	SVOA
3.2	Säkerställa god arbetsmiljö i stadens verksamheters interna avfallshantering	Alla nämnder och bolagsstyrelser
4.4	Utreda alternativ för fastighetsnära insamling av förpackningar	SVOA, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, trafikenämnden, bostadsbolagen

Tabell 2. Åtgärder som har tagits bort i slutversionen

Delmål	Borttagen åtgärd	Orsak
1.1	Genomföra strategisk kommunikation utifrån syfte och mål gentemot rätt målgrupper med anpassade budskap i genomtänkta kanaler	Har bedömts vara mer av ett verktyg som ryms inom annan åtgärd i delmål 1.1
1.1	Genomföra insatser för att öka kännedomen om och användningen av stadens delningsplattformar, exempelvis Stocket och kommande plattform för byggåterbruk	Ågärden var hämtad från tidigare arbetsversion av stadens klimathandlingsplan, men har sedan tagits bort. Insatser kopplat till Stocket finns kvar i annan åtgärd i delmål 1.1
1.2	Utreda förutsättningarna för att skapa en plattform (materiallager) där spill och överblivet material från verksamheter och industrier kan förmedlas och komma till nytta i exempelvis skolor och förskolor	Har bedömts svår att genomföra. Utmaningar med att säkerställa om det kemiska innehållet i material från verksamheter och industrier är lämpligt som lekmaterial eller pedagogiskt material
1.3	Minska klimatpåverkan från stadens IT-utrustning genom ökad cirkularitet	Har bedömts som mindre relevant för avfallsplanen, men finns kvar i aktuell version av klimathandlingsplanen
1.5	Utreda förutsättningar för återbruksdepåer av bygg- och anläggningsmaterial för stadens verksamheter lokalt	Ågärden var hämtad från tidigare arbetsversion av stadens klimathandlingsplan. Har slagits ihop med annan åtgärd i delmål 1.5 som också innefattar planering
1.5	Planera för återbruksdepåer av bygg- och anläggningsmaterial för stadens verksamheter	Ingår i annan åtgärd 1.5

Tabell 3. Indikatorer som har lagts till i slutversionen

Delmål	Tillagd indikator	Orsak
1.4	Andel matavfall utsorterat i Gröna påsen som går till rejekt (%)	Separatinsamling av matavfall och Gröna påsen är två skilda system. För kvalitativ uppföljning av rejekt behövs två skilda indikatorer för respektive system

Tabell 4.. Indikatorer som har tagits bort i slutversionen

Delmål	Borttagen indikator	Orsak
1.4	Andel hämtställen med matavfallsinsamling i stadens verksamheter	Har bedömts kräva alltför stor arbetsinsats i relation till nytta. Utsortering av matavfall är idag ett nationellt obligatorium varför samtliga av stadens hämtställen bör införa matavfallsinsamling under planperioden
3.2	Andel åtgärdade arbetsmiljöärenden på återvinningscentraler	Har bedömts svår att följa upp då ärenden oftast hanteras internt av SVOAs upphandlade samarbetspartners. Uppföljning görs i löpande drift
3.4	Andel elfordon för transport till behandlingsanläggningar från återvinningscentraler	Krav ställs redan i upphandlingar där miljözon 3 ska uppfyllas för samtliga fordon

Konsekvenser av avfallsplanen

Planen medför i huvudsak en positiv och rättvis utveckling för boende och verksamma samt för miljön i staden. Avfallsplanen bidrar till uppfyllande av andra planer och program, framförallt stadens miljöprogram och klimathandlingsplan. Planen bidrar även till att förtydliga avfallshanteringens behov av tillgång till mark i staden.

Vissa av åtgärdsförslagen kan innebära ökade kostnader både för staden och för fastighetsägare jämfört med idag. Detta bör dock relateras till de kostnader som uppkommer vid avsaknad av planering och styrning, vilka ofta kan bli än högre. Flertalet av de förväntade kostnadsökningarna springer ur förändrade lagkrav.

Förhoppningen är att ett genomförande av avfallsplanen och dess åtgärder kommer att bidra till beteendeförändring och en bättre och effektivare planering och hantering av avfall i staden, där mer resurser cirkuleras och mer av det avfall som uppstår materialåtervinns.

Remissammanställning

Ärendet har initierats och remitterats av avfallsnämnden till berörda nämnder, bolag inom staden samt externa parter. Då remissen föranledde ändringar gällande nämndernas och stadens bolags ansvar remitterades den reviderade versionen ut av kommunstyrelsen till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta

stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB och Kulturhuset Stadsteatern AB.

Stadsbyggnadsnämnden, Trafiknämnden och Kulturhuset Stadsteatern AB har svarat att de avstår från att svara på remissen. Bromma stadsdelsnämnd och Norra innerstadens stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	17
Arbetsmarknadsnämnden	18
Exploateringsnämnden	19
Fastighetsnämnden	21
Idrottsnämnden	21
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	23
Servicenämnden	26
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	26
Farsta stadsdelsnämnd	28
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd	29
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	30
Järva stadsdelsnämnd	31
Kungsholmens stadsdelsnämnd	34
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	35
Skärholmens stadsdelsnämnd	36
Södermalms stadsdelsnämnd	37
Stockholms stadshus AB	39

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige beslutade den 23 september 2024 om Miljöprogram 2025-2030 (dnr KS 2023/682). Ett av huvudmålen är ”Ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm”, som dels innebär en minskad användning av resurser, mer hållbara och cirkulära val av produkter och tjänster samt återbruk, dels ökad material- och resursåtervinning och att resurserna cirkulerar istället för att gå till förbränning. Syftet med målet är att Stockholms stad ska underlätta för boende och verksamma i Stockholm att göra resurseffektiva val.

I kommunfullmäktiges budget för 2025 anges i direktiven till alla nämnder och bolagsstyrelser att det ska vara enkelt för alla stockholmare att återbruka och återvinna. För att nå målet om ett fossilbränslefritt Stockholm 2040 måste Stockholms ekonomi gå från att vara linjär till cirkulär. Avfallshanteringen i Stockholm ska därför vara kretsloppsanpassad och cirkulär. Det framgår att Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA) ska verka för att förebygga uppkomsten av avfall samt verka för en effektiv och hållbar avfallshantering och återvinning för att uppnå målet om ett resurssmart Stockholm.

Stadsledningskontoret anser att avfallsnämndens förslag till avfallsplan för 2025-2030 uppfyller de formella kraven och i allt väsentligt motsvarar de ambitionshöjningar som har framkommit i Miljöprogram 2030.

I kommunfullmäktiges budget för 2025 finns ett antal indikatorer som är kopplade till verksamhetsområdesmålet att Stockholm ska bli klimatpositivt genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring (2.1). Några av dessa så kallade KF-indikatorer hänförs till avfallsverksamheten. De finns också i förslaget till avfallsplanen, men i något fall med små differenser. Stadsledningskontoret anser att det bör säkerställas att indikatorer som avser samma sak är så likalydande som möjligt och att de har samma målvärde. Ett exempel på motsatsen är KF-indikatorn Restavfall per invånare som går till förbränning vars motsvarighet i avfallsplanen har benämningen Mängd restavfall som går till energiåtervinning (kg/inv. och år). Diskrepans finns även avseende målvärde för indikatorn Matavfall till biologisk behandling. I förslaget till avfallsplan är målvärdet 75 procent för åren 2025-2027, medan i förslaget till budget är målvärdena för dessa tre år: 76, 78 och 80 procent.

Stadsledningskontoret bedömer, liksom nämnden, att genomförandet av avfallsplanen och dess åtgärder kommer att bidra till beteendeförändring och en bättre och effektivare planering och hantering av avfall i staden, där mer resurser cirkuleras och mer av det avfall som uppstår materialåtervinns.

Det framgår av planen att avfallsnämnden konstaterar att vissa av åtgärdsförslagen kan innebära ökade kostnader både för staden och för fastighetsägare jämfört med idag. Stadsledningskontoret konstaterar att kostnadsutvecklingen kommer att preciseras och prövas i samband med upprättande och fastställande av avfallstaxan.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna Avfallsplan för Stockholm 2025-2030 och att uppdra åt stadens nämnder att arbeta efter avfallsplanen samt uppmanar Stockholms Stadshus AB att uppdra åt stadens bolagsstyrelser att arbeta efter avfallsplanen. Vidare föreslås att det beslutas att Stockholm Vatten och Avfall AB har det övergripande ansvaret för uppföljningen av avfallsplanen.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 2025 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på sitt yttrande.

Reservation av Per Rosencrantz m.fl. (M), Christina Tufvesson (L) och Johan Kling (C), se Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 13 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen svarar endast på de delar av avfallsplanen som berör arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområden.

De åtgärder där arbetsmarknadsnämnden särskilt är utpekad som ansvarig nämnd (anges i fetstil) eller förväntas vara bidragande till att åtgärden genomförs är följande:

Åtgärd	Genomförd senast	Ansvarig
På årsbasis informera om och lansera Stockets delnings- och återbruksplattformar inkl. de åtgärder som kan erbjudas för ökad cirkulär ekonomi	2025	Arbetsmarknadsnämnden , servicenämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, SVOA
Öka användningen av Stocket återbruk för ökad cirkularitet inom stadens verksamheter (KHP)	2030	Alla nämnder och bolagsstyrelser, arbetsmarknadsnämnden
Inom Stocket utveckla tjänsten med reparation	2025	Arbetsmarknadsnämnden

av arbetskläder för stadens verksamheter		
Kartlägga stadens interna textilflöden samt identifiera insatser för att öka cirkulariteten (KHP)	2026	Miljö- och hälsoskyddsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, servicenämnden, kommunstyrelsen

Verksamheten Stocket bidrar både till stadens mål om minskat avfall och till stadens mål om en hög sysselsättning och låg arbetslöshet. Att ansvaret för Stocket åligger arbetsmarknadsnämnden har sin grund i möjligheten att genom verksamheten erbjuda arbetsmarknadsinsatser där personer som har en utsatt position på arbetsmarknaden får stöd, handledning och kompetensutveckling inom återbruk och återvinning i form av en praktikplats, Stockholmsjobb eller en skyddad anställning hos offentlig arbetsgivare, OSA.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att staden behöver ta höjd för att utvecklingen av återbruk och ökad återvinning kräver resurser och kompetens. Ett utökat återbruk för ökad cirkularitet i stadens verksamheter är en prioriterad målsättning. Det finns dock begränsningar av hur stor utökning som kan omhändertas genom den befintliga verksamheten Stocket. Förvaltningen bedömer att det är viktigt att utreda och besluta om styrning och organisering av återbruk och cirkularitet, och i det även ta omhändertagande kapacitet i form av lokaler och resurser. Arbetsmarknadsförvaltningen vill påpeka att en utökad verksamhet inte primärt kan bedrivas av personer som deltar i arbetsmarknadsinsatser utan behöver utgöras av reguljär verksamhet med reguljära arbetstillfällen.

Åtgärden att inom Stocket utveckla tjänsten med reparation av arbetskläder för stadens verksamheter under 2025 är inget som arbetsmarknadsnämnden har i uppdrag i kommunfullmäktiges budget för 2025 att genomföra och inga avsatta resurser för. Arbetsmarknadsförvaltningen anser därmed att åtgärden med tidsplanen 2025 behöver tas bort samt att ansvar för en sådan åtgärd bör ses över med hänvisning till resonemanget ovan.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 mars 2025 följande.

1. Exploateringsnämnden beslutar att överlämna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Dennis Wedin m.fl. (M) André Nilsson (L) och Linn Bessner (C), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Gabriel Kroon (SD), se Reservationer m.m.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret konstaterar att de synpunkter som lämnades 2024-04-08 i huvudsak har tagits omhand och att planen inte nu pekar ut varken större eller mindre ansvar för exploateringsnämnden än tidigare.

Ett antal av de synpunkter som kontoret har på planen är av redaktionell karaktär och kommer att lämnas under hand till SVOA. Några synpunkter som kan vara värda att lyfta i föreliggande tjänsteutlåtande är följande:

Rörande arbetet (s.16) att ”under planperioden etablera anläggning i Ulvsunda för återanvändning och mellanlagring av demonterat samt överblivet byggmaterial från stadens verksamheter” - så anser kontoret att planen kan kompletteras med information om att kontoret i bygglogistikcentret på Loudden etablerat en återbrukscentral där överblivet byggmaterial kan lämnas in och hämtas ut.

Rörande att ”Stockholm Vatten och Avfall har byggt upp en verksamhet för återanvändning av massor från ledningsarbeten i Älvsjö (s. 16) och kommer söka ny lokalisering för detta under planperioden” - så anser kontoret att planen kan kompletteras med information om att ett masslogistikcenter har etablerats av kontoret i Frihamnen för att återvinna berg- och schaktmassor från stadsutvecklingsprojektet Norra Djurgårdsstaden. Masslogistikcentret hanterar även massor från andra utvecklingsområden och infrastrukturprojekt i staden.

Rörande ”stadens roll och att omhänderta resurser exempelvis kväve, (s.20) och att för att driva på utvecklingen och öka efterfrågan under kommande planperiod kommer innovation och samverkan att vara viktig”- så anser kontoret att planen kan kompletteras med information om att Stockholm Vatten och Avfall och exploateringskontoret kommer att testa piloter för att sortera ut avloppens olika flöden för att utnyttja näring för gödsel och vatten för bevattning av grönska.

Rörande förpackningar, (s. 24) och texten att ”Utöver en generell förankring och gemensam förståelse för det kommunala ansvaret finns markfrågor, system, dialog och kanaler som är särskilt viktiga att samverka kring” - så anser kontoret att planen bör kompletteras med att gemensamma riktlinjer ska tas fram.

Rörande ”ansvaret för de nedlagda deponierna inom staden, (bilaga 4) ”- så anser kontoret planen behöver förtydligas, i dagsläget är det endast Lövstatipparna som har en utpekad ansvarig i form av SVOA samt Skrubbatippen där exploateringsnämnden har tagit ansvar för sluttäckning. Skrubbatippen - Text i ”Genomförda åtgärder” föreslås justeras till ”Tippen sluttäcktes med tät- och skyddsskikt 2007-2008. Kontrollprogram genomfört och avslutades 2022, ingen påverkan på omgivning.”

Slutligen anser kontoret anser att åtgärder som tas upp i stadens miljöprogram, klimathandlingsplan, handlingsplanen för masshantering eller andra planer inte behöver upprepas i avfallsplanen. Avfallsplanen ska beskriva att det finns andra handlingsplaner, det bör inte vara en åtgärd i avfallsplanen att genomföra åtgärder i

andra planer. Åtgärder som helt eller till största del finns med i andra, beslutade, handlingsplaner och därmed inte fyller någon funktion i avfallsplanen:

1.5.1 Speglar KHP 4.11a och 4.11b (den senare innefattar inte exploateringsnämnden)

1.5.2 Kopia av åtgärd 4.12 i KHP

1.5.4 Motsvarar till största delen tillägg om mål och indikatorer i HP masshantering

1.5.5 motsvarar åtgärd 1 i HP masshantering

1.5.7, 1.5.8 HP masshantering åtgärder 1-3 tar delvis upp detta, dock inriktat på massor och inte återvinning av byggmaterial

1.5.9 Fyller ingen funktion att ha en åtgärd som säger att åtgärderna i HP masshantering ska genomföras

1.5.10 Kopia av åtgärd 4.2 och 4.3 i KHP

1.6.5 Kopia av åtgärd 5.18 i KHP

1.7.1 Kopia av åtgärd 5.13 i KHP

1.7.4 Kopia av åtgärd 5.14 i KHP

1.7.7 Kopia av åtgärd 5.15 i KHP

1.7.8 Kopia av åtgärd 1.13 i KHP

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 2025 följande.

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Frank Hojem (C), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Henrik Virro m.fl. (M) och Hansi Karppinen (L), se Reservationer m.m.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kontorets bedömning är att de tillkomna åtgärderna är relevanta. Att åtgärden *Genomföra kompetenshöjande insatser inom cirkulär upphandling för stadens upphandlare och avtalsförvaltare* har strukits är dock synd, då denna åtgärd hade varit till hjälp för kontoret att stärka arbetet inom cirkulär upphandling.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 2025 följande.

1. Idrottsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Idrottsnämnden förklarar ärendet för omedelbart justerat.

Reservation av Anna Cederschiöld Stuart m.fl. (M) och Mikael Peterson (C), se Reservationer m.m.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsförvaltningen ser positivt på stadens strategi för att säkerställa en hållbar hantering av avfallet i takt med att Stockholm fortsätter att växa. Avfallsplanen är uppdelad i fyra huvudmål som brutits ner till mer detaljerade delmål för planperioden 2025-2030 med en fastställd halvtidsuppföljning planerad till våren 2028. Detta medför en ökad tydlighet när det gäller stadens ambition i arbetet med avfall och innebär att uppföljningen av utvecklingsarbetet i hanteringen av avfallet i Stockholm blir enklare. Avfallsplanen är även kopplad till stadens miljöprogram samt klimathandlingsplan, vilket förvaltningen anser vara en grundförutsättning för att synkronisera stadens arbete mot ett miljövänligt Stockholm med ett hållbart klimat.

Avfallsplanen redovisar data som visar avfallsvolymer och en prognos för utvecklingen fram till 2040 för samtliga avfallsfraktioner och som tar hänsyn till utvecklingen av befolkningen i staden. Detta klargör nuläget och kommer att fungera som ett underlag vid mätning av stadens framsteg för att nå avfallsplanens främsta mål om att minska avfallsmängderna.

Följande synpunkter på föreslagna åtgärder berör idrottsnämndens ansvarsområde.

Den totala mängden avfall ska minska

Att minska mängden avfall är stadens främsta mål för att åstadkomma en hållbar utveckling i staden. Idrottsförvaltningen ser det som en självklarhet att samtliga verksamheter i staden ska sträva efter att minska avfallsmängderna.

Idrottsförvaltningen kommer i samråd med fastighetskontoret verka för att främja avfallssortering vid idrottsanläggningarna och cirkulära lösningar både internt i staden samt med externa aktörer för att uppnå minskade avfallsmängder.

Det cirkulära perspektivet är viktigt för att idrottsverksamheten ska minska klimatpåverkan och avfallsmängder. Förvaltningen samordnar arbetet hos stadens stadsdelsförvaltningar med fritidsbibliotek i syfte att utöka möjligheter för stockholmarna att kunna använda och skänka begagnad idrottsutrustning istället för att köpa nytt.

En större andel av avfallet ska återanvändas samt materialåtervinnas

Idrottsförvaltningen strävar efter att öka hållbarheten och instämmer i att återanvändning och materialåtervinning är ett viktigt steg mot ett hållbart Stockholm.

Matsvinnet ska minska och det livsmedelsavfall som ändå uppkommer ska nyttiggöras genom biologisk behandling

Sedan 2021 är matavfallsinsamling obligatoriskt för restauranger och alla stadens verksamheter som serverar över 25 portioner per dag och sedan 2023 är matavfallsinsamling obligatoriskt för hushåll och övriga verksamheter vilket även inkluderar idrottsverksamheten. Idrottsförvaltningen har redan etablerat matavfallsinsamling på samtliga idrottsanläggningar där det förekommer matrester och kommer att sprida information till personal och idrottsutövare om fördelarna för

klimatet och miljön med att återvinna matavfall och uppmuntra dem till bättre sortering av matrester.

Mängden textilavfall ska minska och det som ändå uppkommer ska tas om hand resurseffektivt

Idrottsförvaltningen har ingen rådighet över varken idrottsföreningarna eller andra privata idrottsutövare som besöker stadens idrottsanläggningar gällande hanteringen av deras privata idrottskläder. Förvaltningen kommer däremot att verka för att sprida mer information till idrottsföreningar om cirkuläret och dess positiva inverkan på miljön och klimatet.

Mängden plastavfall ska minska och det som ändå uppkommer ska tas om hand resurseffektivt

Antalet konstgräsplaner och den stora mängden plast som används inom idrottsverksamheten har gjort att hanteringen av plast och mikroplaster sedan länge varit en viktig miljöfråga för idrottsförvaltningen. Under de kommande åren planerar förvaltningen flera åtgärder för att minska plastanvändningen och motverka spridningen av mikroplaster och därmed bidra till en hållbar miljö i staden.

Publika system för återbruk och hantering av avfall ska kunna etableras på kommunal mark

Idrottsförvaltningen strävar efter en ökad samverkan mellan stadens förvaltningar och bolag som kan gynna stadens utveckling och hållbarhet och kommer i samråd med fastighetskontoret att lyfta upp behov, funktioner och nyttor som behöver inrymmas och samsas för en bättre avfallshantering på kommunal mark. Stockholm Vatten och Avfall behöver dock kartlägga var behov av publika system för återbruk och mobila avfallsinsamlingar finns i stadens olika regioner.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 mars 2025 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Torbjörn Erbe m.fl. (M), Elin Hjelmestam (L) och Ashna Ibrahim (C), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Anders Edin (SD), se Reservationer m.m.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 21 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden välkomnar framtagandet av en ny avfallsplan. Planen är ett viktigt verktyg för kommunens långsiktiga arbete för en god avfallshantering inom staden samt för det avfallsförebyggande arbetet. Nämnden

ställer sig positiv till de förändringar som har genomförts och att nämndens tidigare synpunkter har beaktats. Nämnden vill lämna några kompletterande förslag på ändringar utifrån de justeringar som genomförts i underlaget.

Avfallsaspekter vägs in i alla steg i stadsbyggnadsprocessen

Nämnden vill understryka vikten av delmål 4.1 *Avfallsaspekter vägs in i alla steg i stadsbyggnadsprocessen*. Under delmålet beskrivs främst planeringen för avfallshantering. Nämnden föreslår att stadens möjlighet att förebygga och påverka mängden bygg- och rivningsavfall inom stadsutvecklingsprocesserna bör lyftas tydligare. I detaljplaneskedet kan man exempelvis utarbeta detaljplaner som medför minimal uppkomst av rivningsavfall samt att i stadsutvecklingsområden planera in ytor för lokal hantering av material och resurser för återbruk. Förslagsvis kompletteras texten i vision för år 2040 under mål 4 till att även innefatta följande text: *"Alla som är involverade i planeringsprocesserna har god kännedom om avfallsfrågor, ser avfallsförebyggande planering som en del av sitt uppdrag och resurs- och avfallshantering som en naturlig del av infrastrukturen"*. Härutöver kan texten under delmål 4.1 också kompletteras utifrån denna ambition.

Ansvarsfördelning av åtgärder

För åtgärd 1.1.4 *Ta fram centralt stöd för inköp och upphandling som främjar avfallsförebyggande* har kommunstyrelsen och servicenämnden utpekats som ansvariga för genomförandet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan stödja i det arbetet som medansvariga och bör läggas till.

Övriga synpunkter

Nämnden vill belysa vikten av att genomförandet av avfallsplanen synkroniseras med både miljöprogrammet och klimathandlingsplanen samt att det framgår var stöd finns att få i genomförandet. Nämnden kan erbjuda stöd kopplat till vissa delar, men inte genomgående. För vissa åtgärder där nämnden pekas ut som huvudansvarig eller stödjande (exempelvis åtgärderna 1.1.2, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.8 och 1.2.8) bedöms det i dagsläget saknas tillräckliga resurser eller kompetens för att driva frågorna på ett strukturerat sätt. Det nya ansvaret förutsätter också att nämnden har en organisation som är anpassad efter uppdraget och kan ansvara för dessa åtgärder.

Efter genomförda justeringar står miljö- och hälsoskyddsnämnden som huvudansvarig för åtgärd 1.5.1 *Utreda förutsättningar och planera för återbruksdepåer av bygg- och anläggningsmaterial för stadens verksamheter (KHP)*. Detta överensstämmer med motsvarande åtgärd i klimathandlingsplanen. Nämnden vill dock upplysa om att, enligt nuvarande budgetuppdrag för 2025, har Serviceförvaltningen detta huvudansvar.

Nämnden noterar att avfallsplanen använder begreppet *energiåtervinning*. Begreppet i sig kan användas i sammanhanget men nämnden anser att planen bör ses över och

använda begreppet *energiutvinning*. Exempelvis under avsnitt 1.2 *En större andel av avfallet ska återanvändas samt materialåtervinnas* (sida 31). Förbränningsprocessen syftar till att utvinna energin och destruera materialet, det bedöms därmed utgöra en utvinning snarare än en återvinning.

Under rubriken *System för insamling och mottagning av grovavfall och miljöfarligt avfall* (sida 13) står följande: *Återvinningscentralen i Sättra förväntas behöva avvecklas under planperioden då närliggande ställverk expanderar*. Förvaltningen vill upplysa om att Återvinningscentralen i Sättra redan har avvecklats.

Bilaga 3

I remissen beskrivs att *alla dokument som ändrats efter remissrundan bifogas (med spårade ändringar)*. Nämnden tolkar detta som att inga justeringar har genomförts avseende Bilaga 3 då denna inte finns bifogad.

Förvaltningen vill åter belysa att det förekommer felaktiga uppgifter i Bilaga 3, Tabell 3 som då antas inte ha beaktats. Sedan tidigare inspel har dessutom fler verksamheter antingen upphört, flyttats från platsen eller slutat vara anmälningsspliktiga och bör därmed tas bort. Objekten som bör tas bort från Tabell 3, Bilaga 3 redovisas i tabellen nedan.

För Avfallscentral Logistikbolaget, Målargatan fd PUB-huset står fel fastighet angivet, verksamheten är lokaliserad på fastigheten Skotten 9.

Objektsnamn
Mellanlager för sopsand Liljeholmen 1:1
Mellanlager för sopsand Ladugårdgården 1:1
Mellanlager för sopsand Fisksumpen 5
Mellanlager för sopsand Norra Djurgården 1:1
Miljöstation Forshagagatan
Miljöstation Jämtlandsgatan
Avfallscentral Västermalmsgallerian
Avfallscentral Bromma Blocks
Avfallscentral Farsta
Avfallscentral Fältöversten
Avfallscentral Gallerian
Avfallscentral Globen
Avfallscentral Hötorgscity
Avfallscentral Kista
Avfallscentral Klara Zenit
Avfallscentral Liljeholmstorget
Avfallscentral Logistikbolaget, Jericho
Avfallscentral Logistikbolaget, Mood
Avfallscentral Logistikbolaget, WTC
Avfallscentral Nordiska Kompaniet
Avfallscentral Ringen
Avfallscentral Skärholmen
Avfallscentral Stockholms central
Avfallscentral Studentskrapan
Avfallscentral Sturegallerian

Avfallscentral Vällingby
AVC Sättra

Servicenämnden

Servicenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 februari 2025 följande.

Servicenämnden beslutar att remissen besvaras med serviceförvaltningens tjänsteutlåtande.

Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 29 januari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Servicenämnden vill först och främst tacka för hanteringen av förslag till Avfallsplan för Stockholm 2025-2030. Föreslagna revideringar förtydligar planen och visar att SVOA har lyssnat på remissinstanserna. Precis som i tidigare yttrande är servicenämnden i huvudsak positiv till planen och anser att planen är omfattningsrik och täcker de olika delar av avfall och avfallshantering som uppkommer i staden.

Servicenämnden hade synpunkter på sex av de föreslagna åtgärderna, i huvudsak gällde nämndens synpunkter vilken nämnd som utpekats som ansvarig för åtgärden. Av dessa sex synpunkter är fem omhändertagna i linje med servicenämndens önskan. Detta tackar nämnden för.

Den sjätte åtgärden, som ej är förändrad, är under delmål 1.7 - Mängden plastavfall ska minska och det som ändå uppkommer ska tas om hand resurseffektivt.

Åtgärden Minska användningen av förbrukningsprodukter i plast inom stadens egna verksamheter är servicenämnden fortfarande utpekad som ansvarig för. Service­nämnden kan fortsätta sitt arbete med att byta ut förbrukningsprodukter i plast och eftersträva fler flergångsprodukter i de upphandlade sortimenten. Alla nämnder och bolagsstyrelser har dock ett stort ansvar att tydligt styra för att minska användningen i de utförande verksamheterna. Därför anser nämnden att samtliga bör stå som ansvariga.

En annan förändring som förvaltningen noterar i förslaget är att servicenämnden nu står med som delansvarig under delmål 1.4 *Matsvinnet ska minska och det livsmedelsavfall som ändå uppkommer ska nyttiggöras genom biologisk behandling för åtgärden för åtgärden Genomföra åtgärder för att minska matsvinnet samt följa upp med årlig mätning. Respektive verksamhet redovisar vidtagna åtgärder samt utvärderar effekter av dessa.* Detta är enligt nämnden en bra förändring i linje med nämndens uppdrag.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 mars 2025 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Gustav Johansson m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Reservation av Christina Peterson (C), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

En del av förändringarna i avfallsplanen medför att begreppet ”huvudansvarig” tagits bort och att alla nämnder och bolag står som gemensamt ansvariga.

Stadsdelsförvaltningen befarar att det kan leda till att det blir svårare att följa upp ansvaret, samt innebära en belastning för stadsdelsförvaltningen. De ändringar i åtgärdsansvaret som berör stadsdelsförvaltningen är främst:

1.1.2. Anställda i staden ska informeras om avfallsförebyggande och sortering av avfall på arbetsplatsen.

Tidigare stod miljö- och hälsoskyddsnämnden som huvudansvarig för åtgärden. Nu ska varje enskild organisation ansvara för eget genomförande och uppföljning inom den egna verksamheten.

Stadsdelsförvaltningen anser att ett enhetligt informationsmaterial (exempelvis webbutbildning eller APT- material) riktat till samtliga stadsdelsförvaltningar från miljöförvaltningen ger ett mer kvalitativt och samlat grepp inom staden.

Stadsdelsförvaltningen förespråkar att miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvaret för åtgärden.

1.1.8 Ta fram och fastställa en egen handlingsplan för arbetet med att förebygga avfall och öka sorteringen av det avfall som uppkommer.

Tidigare stod miljö- och hälsoskyddsnämnden som huvudansvarig för åtgärden. Nu ska varje enskild organisation ansvara för eget genomförande och uppföljning inom den egna verksamheten.

Stadsdelsförvaltningen anser att en handlingsplan ämnad för stadens stadsdelsförvaltningar bör tas fram av miljöförvaltningen med stöd av stadsdelsförvaltningar. Miljöförvaltningen har kompetensen samt att det vore bra om stadens stadsdelsförvaltningar utgår ifrån samma handlingsplan.

Stadsdelsförvaltningen förespråkar att miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvaret för åtgärden.

1.2.8. Utveckla möjligheten till återanvändning och avfallssortering i stadens egna verksamheter

Tidigare stod miljö- och hälsoskyddsnämnden som huvudansvarig för åtgärden. Nu ska varje enskild organisation ansvara för eget genomförande och uppföljning inom den egna verksamheten.

Här behövs tydligare ansvarsfördelning kring lokaler för omsorg. Stadsdelsförvaltningen ser att det finns en otydlighet kring ansvar av miljörum i lokaler mellan stadens bostadsbolag och stadsdelsförvaltningen. Det gäller lokaler för omsorg så som vård- och omsorgsboende eller gruppboende som skapar svårigheter då miljörummen missköts.

Barnrättsperspektiv

Avfallsplanen kopplar till många av Agenda 2030-målen och syftar till att motverka att skräp som microplaster sprids i naturen. Avfallstrappan och ett cirkulärt flöde av resursanvändning är båda vägledningar för att uppnå en mer hållbar framtid med giftfri och god utomhus miljö för nästa och kommande generationer.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 13 mars 2025 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till avfallsplan för Stockholm 2025-2030.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

En väl fungerande avfallshantering är en nödvändig del av samhällets infrastruktur. Alla som bor och verkar i Stockholm berörs av hur insamlingen och hanteringen av avfall fungerar. Förvaltningen har tidigare lämnat synpunkter på förslag till avfallsplan för Stockholm 2025-2030 när det skickades på remiss under våren 2024, dnr FAR 2024/239. Förvaltningens synpunkter på det justerade förslaget till avfallsplanen som nu skickas på remiss är främst kopplade till åtgärder som lagts till eller där ansvar omfördelats och som rör nämndens egna eller gemensamma ansvar för avfallshanteringen.

Förvaltningen är positiv till avfallsnämndes förslag med dess ambition att förebygga uppkomst av avfall och gå från linjära till cirkulära konsumtionsmönster. De delmål och åtgärder som berör stadsdelsnämnder bedömer förvaltningen som möjliga att genomföra i samarbete med andra förvaltningar och bolag.

Flera av åtgärderna i avfallsplanen handlar om att stadens verksamheter ska förebygga uppkomst av avfall och att källsortera det avfall som uppkommer. Här ser förvaltningen att arbetet skulle vara möjligt att effektivisera genom att vidareutveckla konceptet Hållbar äldreomsorg inom samtliga verksamheter såsom förskola och social omsorg. Det finns också behov av centrala utbildningar och kommunikationsmaterial om avfallsförebyggande och källsortering i verksamheterna.

Det finns olika alternativa lösningar för att erbjuda lättillgängligt dricksvatten och förvaltningen föreslår att åtgärden Succesivt sätta upp dricksvattenfontäner i hela

staden breddas till att omfatta flera alternativ. Förvaltningen har tidigare satt ut vattenpollare i vissa parker där det är möjligt att dricka eller fylla en vattenflaska. Dessa är dyra att anlägga och installeras i parker i samband med större parkinvesteringar. Vidare har stadens vattentaxa höjts avsevärt vilket medför höga kostnader för stadsdelsnämnden och en utmaning med att bibehålla de vattenpollare som finns idag och en än större utmaning med att sätta upp nya. Utformningen av stadens taxa innebär samtidigt en möjlighet att styra utvecklingen i önskvärd riktning. Med en sänkt vattentaxa skulle det vara lättare att uppnå en ökning i antalet dricksvattenfontäner eller alternativa lösningar.

Införande av källsortering på populära platser kommer att medföra stora kostnader för stadsdelsnämnderna. Förvaltningen anser att det är angeläget att det avsätts ekonomiska medel för stadsdelsnämnderna för att möjliggöra måluppfyllelse enligt avfallsplanen och möta kommande lagstiftning. Förvaltningen anser också att det är viktigt att samordning sker mellan trafiknämnden och stadsdelsnämnderna för att åtgärden ska genomföras på ett bra sätt. Det är fördel om sorteringskärlen ser likadana ut oavsett om det är trafiknämnden, stadsdelsnämnderna eller annan nämnd som ansvarar och placerar ut kärlen. För att uppnå en enhetlighet vore det bra om det finns ett gemensamt avtal som trafiknämnden och alla stadsdelsnämnder kan avropa från. Eftersom en del av kärlen kommer att stå i parker är det viktigt att det är ett mindre fordon som hämtar sorterat material samt att alla fraktioner kan hämtas samtidigt för att minska antalet transporter.

Förvaltningen är positiv till att det skapas utökade möjligheter för stockholmarna att återbruka. Förvaltningen bedriver redan idag fritidsbibliotek som riktar sig till farstaborna. Där kan allmänheten låna fritidsutrustning.

Förvaltningen bedömer att ärendet innebär förbättringar för miljö och klimat med ökad cirkularitet, återbruk och återvinning.

Avfallsplanen bedöms kunna bidra positivt till att stärka stadens arbete med mänskliga rättigheter. I planen finns åtgärder där målet är att avfallshanteringen ska anpassas efter människan vilka bedöms ha en positiv effekt för alla invånare och särskilt för personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningen föreslår att Farsta stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 mars 2025 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M) och Runar Finnman (SD) se Reservationer m.m.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen är fortsatt positiv till förslaget och särskilt till den höjda ambitionsnivån gällande omställningen från linjära till cirkulära flöden samt dess ansats att stimulera och stärka samverkan inom avfallsområdet. De synpunkter och förslag förvaltningen önskar framföra är följande:

- Uppförandet av källsortering på populära platser berör flera nämnder och bolag. Det är viktigt att det finns en samordnande part för frågan inom staden för att undvika felinvesteringar och felplaceringar av källsorteringskärl. Det är även viktigt att tydliggöra att huvudansvaret för genomförandet är kopplat till om åtgärden sker på gatu- eller parkmark. För de åtgärder som genomförs på parkmark är förvaltningen huvudsakligt ansvarig och kommer att ha investerings- och driftskostnader i samband med genomförandet. I den nuvarande åtgärdslistan står förvaltningen endast som delvis ansvarig för de åtgärder som berör källsortering på populära platser.
- Förvaltningen ser positivt på utveckling av samverkan i syfte att minska nedskräpning och gör redan insatser inom ramen för platssamverkan i Liljeholmen tillsammans med berörda aktörer i samband med till exempel studentfirande i Trekantsparken.
- Förvaltningen arbetar sedan många år tillbaka med åtgärder för att minska matsvinn. Inom äldreomsorgen, förskolan och socialpsykiatri genomförs i dagsläget matsvinnsmätningar med olika typer av metoder och frekvens. För en ökad jämförbarhet efterfrågar förvaltningen vägledning gällande den årliga mätning som åsyftas i åtgärd 1.4.
- Åtgärder för en hållbar och minskad plastanvändning är en prioriterad fråga och förvaltningen ser positivt på kunskapshöjande och verksamhetsanpassade stödmaterial likt Hållbar äldreomsorg. Samtidigt finns det ett behov av mer användarvänliga digitala verktyg för att enklare kunna följa upp inköpsstatistik. Den statistik som går att få fram via befintliga system kräver ofta större omarbetning för att anpassas till slutanvändaren.
- Uppförandet dricksvattenfontäner på fler platser i staden kommer att medföra driftskostnader för förvaltningen vilket behöver tas i beaktning vid genomförandet av åtgärd 2.1.7.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 mars 2025 följande.

1. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Reservation av Aras Amin m.fl. (M), Fatima Nur (L), Saad Gourrada (C) och Michaela Hollis (KD), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Pär Gustavsson (SD), se Reservationer m.m.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget.

De föreslagna delmål och åtgärder som rör Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning är konkreta och ger en tydlig riktning och prioritering i förvaltningens arbete. Stadsdelsförvaltningen noterar att åtgärden om dricksvattenfontäner faller utanför syftet med avfallsplanen.

De föreslagna huvudmålen och delmålen med åtgärder för att nå målen kommer att stödja förvaltningens arbete i att långsiktigt minska avfallets mängd och farlighet.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 mars 2025 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Reservation av Patrick Amofah (C), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 januari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till det nya förslaget om avfallsplan och dess åtgärder. Det är positivt att genomförandeperioden sträcker sig fram till 2030 för att stämma överens med miljöprogrammet och övriga styrdokument inom miljöområdet. Förvaltningen anser att avfallsplanen går väl i linje med miljöprogrammets mål, speciellt mål 5 *Ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm*, där vikten läggs på avfallsförebyggande insatser och tänket, och även mål 1 *En rättvis och inkluderande omställning*, där vikten läggs på att göra Stockholmarna delaktiga i omställningen genom ökade kunskaper och engagemang för avfallsfrågor.

För att underlätta arbetet med avfallsfrågor skulle det vara fördelaktigt att inrätta en särskild kontaktperson hos SVOA för förvaltningarna att vända sig till angående

exempelvis avfallshantering. En sådan funktion skulle fysiskt kunna placeras inom miljöförvaltningen för att hantera förfrågningar och ge stöd till stadsdelsförvaltningarna. Förvaltningen efterfrågar tydligare kontaktvägar med SVOA för verksamhetsfrågor.

Kommunikation

Kommunikation/information pekas ut som ett viktigt verktyg för att öka invånarnas och verksammas kunskaper och engagemang för avfallsfrågor i åtgärderna 1.2.4 och 2.1.5. Här saknar förvaltningen ett resonemang kring hur kommunikation ska användas och utformas för nudging och för att främja beteendeförändringar hos invånarna. Förvaltningen menar att kommunikationen behöver utvecklas bort från traditionella metoder, såsom folder/infoblad, till mer kreativa och visuella kommunikationsinsatser som syftar till t.ex. minskad nedskräpning. Här behöver staden arbeta enat med gemensamma och effektiva kampanjer där stöd och resurser ges till förvaltningarnas kommunikations- och stadsmiljöverksamheter.

Förvaltningen ser dessutom en möjlighet att inom ramen för parkferiejobb öka ungdomarnas kunskap och engagemang för avfallsfrågor/klimatomställning och mer specifikt bl.a. konsekvenserna från nedskräpning. Här föreslår förvaltningen att SVOA tar fram ett utbildningsmaterial som stadsdelsnämnderna kan använda vid parkferieprojekt.

Fastighetsägarnas ansvar och arbetsmiljö

Avfallsplanen nämner att fastighetsägarna har det yttersta ansvaret att säkerställa/underlätta för att utsortering av förpackningar kan ske genom en väl fungerande och lättillgänglig avfallshantering i fastigheten (s.16, s.23, s.53), samtidigt som hushåll och verksamheter sedan tidigare har en skyldighet att sortera och lämna förpackningar till de insamlingssystem som finns. Fastighetsägarna ansvarar även för att boende får information om hur hanteringen fungerar i fastigheten. Förvaltningen efterfrågar att det i avfallsplanen tydligare framgår vad som omfattas i fastighetsägarnas ansvar i att säkerställa att insamlingen kan ske. Handlar det om att förse verksamheterna med plats eller kärl för insamlingen?

Frågan är aktuell i de fall där plats för källsortering inte finns i själva fastigheten, utan verksamheterna behöver ta sig ut till ett miljörum ett visst antal meter bort. Hur långt bort är det rimligt att ett miljörum ligger så att fastighetsägarens lösning för källsortering är godtagbar? Detta har även koppling till delmål 3.2 *Systemen för avfallshantering ska erbjuda en god arbetsmiljö*.

Farligt avfall

I planen finns det begränsad information om hanteringen av farligt avfall i stadens verksamheter. Det är utmanande för förvaltningens verksamheter att följa regler och rutiner för hanteringen av farligt avfall på grund av dess komplexitet. Detta gör det

extra svårt att tillämpa en likvärdig hantering vid olika typer och storlekar av verksamheter. Det är nödvändigt att SVOA och miljöförvaltningen utreder hur stadsdelsförvaltningarna ska hantera detta enligt de regler och rutiner som finns för verksamheter så att det blir ”lätt att göra rätt”.

Återbruksanläggningar

Förvaltningen vill poängtera vikten och möjligheten som återbruksanläggningar (såsom Återbruk Rinkeby) spelar i arbetet med att öka tryggheten i stadsdelsområdet genom att bekämpa olovliga försäljningar och minska nedskräpning som härrör från dessa. Här anser förvaltningen att det är av vikt att dessa anläggningar placeras ut på populära platser så att de är synliga för befolkningen och blir välbesökta. Även en aktiv och riktad kommunikation krävs för att öka invånarnas kännedom om verksamheten så att verksamheten blir ett självklart val när invånarna vill köpa/sälja/skänka varor och produkter i andrahand. Egna undersökningar visar att det finns en hög efterfrågan för hållbara alternativ bland lokalbefolkningen i Järva.

Förvaltningen ställer sig positiv till åtgärden 1.6.6 *Förebygga uppkomsten av textilavfall från arbetskläder genom att använda cirkulära tjänster som lånegarderob, reparation och övriga*

tjänster som förlänger livslängden på textil. Förvaltningen anser att staden centralt bör upphandla och säkerställa tillgången till textilier och arbetskläder som är socialt och miljömässigt hållbart tillverkade, t.ex. reflexvästar och andra arbetskläder. Förvaltningen efterfrågar även att staden tar fram ett centralt koncept för cirkulära tjänster såsom lånegarderob, reparation och övriga tjänster kopplade till textilier. Förslagsvis kan en filial till Stocket utvecklas som hanterar textilier och arbetskläder.

Dricksfontäner

Förvaltningen ställer sig generellt positiv till åtgärden 2.1.7 *Successivt sätta upp dricksvattenfontäner i hela staden*, även om andra av stadens styrdokument tar upp detta. Att sätta upp dricksfontäner inte bara minskar behovet för invånarna att köpa engångsflaskor men även ger tillgång till vatten vid extremväder såsom värmeböljor. Att dra upp vattenledningar och sätta upp dricksfontäner innebär dock höga kostnader. Även driften av dricksfontäner är kostsam i och med att vatten är ett livsmedel och ska således följa de krav som ställs med tillsyn, kontroll och provtagningar. Här ser förvaltningen behov av att utreda och förtydliga ansvarsfördelning mellan stadsdelsförvaltningarna, trafikkontoret och SVOA. Enligt förvaltningen bör ansvarsfördelningen delas upp i tre ansvarsområden och samtliga behöver förtydligas: 1) det övergripande strategiska ansvaret som kartlägger behovet över hela staden; 2) investeringen av anläggningarna; 3) driftansvaret över anläggningarna.

Nedskräpning och källsorteringskärl i parkmiljö

Förvaltningen anser att aktiviteten 2.1.2 *Uppställning av högkapacitetslösningar vid välbesökta platser under sommaren* bör förtydligas med tanke på vad det skulle innebära och hur det skulle förenas med övriga mål om bl.a. arbetsmiljö.

Vidare beskriver avfallsplanen implementeringen av källsorteringskärl i offentlig parkmiljö där ett system med mellanlagrings- och omlastningsstationer sätts på plats. Förvaltningen anser att det bör förtydligas hur driften av källsorteringskärlen kommer att påverkas av detta. Förvaltningen menar att arbetsmiljön kommer att påverkas avsevärt hos driftverksamheter som börjar hantera fler källsorteringskärl. Placering av fler kärl i välbesökta parker är en fördel, men medför också utmaningar då trafiken förväntas öka på dessa platser. Att säkerställa att tömningen kan genomföras på ett sätt som minimerar risken för tung och felaktig belastning är avgörande, därför behöver mål 3.2 *Systemen för avfallshantering ska erbjuda en god arbetsmiljö* vägas in i utformningen av dessa system.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 mars 2025 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Henrik Sjölander m.fl. (M), Charlotta Schenholm (L) och Anette Nordvall (C), se Reservationer m.m.

Ersätтарыttrande av Benjamin Jiang (KD) som instämde i reservation anförd av Henrik Sjölander m.fl. (M), Charlotta Schenholm (L) och Anette Nordvall (C).

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen konstaterar att för åtgärderna 1.1.8, 1.1.10, 1.2.8, och 1.7.7 har ansvarsordningen ändrats så att stadsdelsförvaltningarnas ansvar ökat.

Gällande de nya åtgärderna där stadsdelsförvaltningarna har ansvar framhåller förvaltningen följande:

2.1.7 Successivt sätta upp dricksvattenfontäner i hela staden. Stadsdelsnämnderna, Trafiknämnden, SVOA.

Det finns i dagsläget en otydlighet om vilken aktör som ska sköta underhållet av anläggningarna, då det är Stockholm Vatten och Avfall som ansvarar för vattenledningarna och har den tekniska kompetensen inom detta område. En fortsatt montering av fler dricksvattenfontäner på allmänna platser i staden, i parker samt på gator och torg, kräver därför en samordning i staden för att tydliggöra ansvarsförhållandena mellan aktören som ansvarar för vattenledningarna respektive för ytorna som anläggningarna är placerade på.

3.2.7 Säkerställa god arbetsmiljö i stadens verksamheters interna avfallshantering. (Ingen utpekad huvudansvarig). Alla nämnder och bolagsstyrelser. 2026.

Förvaltningen ser detta som en viktig åtgärd att lyfta då det i flera fall förekommer att fastighetsägarnas avfallsutrymmen är för små i relation till de fraktioner som behöver finnas på plats. Detta kan leda till arbetsmiljöproblem som att det blir för trångt, svårstädat m.m.

Gällande övriga nya åtgärder framhåller förvaltningen följande:

3.1.10 Genomföra en tillgänglighetsinventering på stadens återvinningscentraler och återbruk. SVOA. 2026.

Förvaltningen välkomnar denna åtgärd då flera äldre som förvaltningen haft kontakt med har uttryckt att de kan ha svårt att nå upp till respektive inkast eller läsa små eller otydliga instruktionstexter.

4.4.1 Utreda alternativ för fastighetsnära insamling av förpackningar. SVOA. Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, bostadsbolagen. 2025.

Förvaltningen välkomnar den nya åtgärden som skulle kunna svara mot förvaltningens text i sitt förra tjänsteutlåtande om Avfallsplanen (dnr KUNG 2024/147) om att förskole-verksamheternas lokaler, som förvaltas av både kommunala och privata fastighetsägare, ofta har dålig tillgång till utrymme för återvinningsfraktioner.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 mars 2025 följande.

1. Skarpnäcks stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Kristina Lutz m.fl. (M), Gunnar Caperius (C) och Lena Kling (L), se Reservationer m.m.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget på slutversion av Avfallsplan 2025-2030. Avfallsplanens koppling till stadens miljöprogram 2024–2030 och klimathandlingsplan 2024–2030 skapar en bra helhet och underlättar att arbeta in åtgärder i nämndens verksamhetsplan.

Förvaltningens synpunkter och förslag är endast yttrande rörande de ändringar som gjorts sedan remissvar på utställningsversionen. Förvaltningen efterfrågar ett förtydligande kring ansvarsfördelning i roll som bidragande aktör och ser ett behov av justerat huvudansvar för den tillkommande åtgärden i slutversionen. Bedömningen

är att övriga åtgärder är genomförbara vid samverkan och flertalet av åtgärderna arbetar förvaltningen redan med.

Den tillkommande åtgärden med påverkan på förvaltningen är att nämnden nu har huvudansvar tillsammans med Trafiknämnden och SVOA gällande åtgärd ”Successivt sätta upp dricksvattenfontäner i hela staden”. Förvaltningen menar att huvudansvaret för installation och drift bör ligga på SVOA som huvudman. Förvaltningen bidrar med att identifiera och lämna förslag på lämpliga platser inom stadsdelsområdet som inte är parkmark där SVOA och trafiknämnden installerar och sköter drift.

Gällande åtgärden att införa källsortering på populära platser ser förvaltningen ett fortsatt behov av tydliga direktiv kring vilka fraktioner som ska ingå. Samt att en central upphandling av skräpkorgarna sker så att utförandet är av lika modell över hela staden vilket ökar användarvänligheten hos invånarna. Hämtningen kan medföra utmaningar gällande avtal samt mottagande uppsamlingsplatser. Idag har SVOA ansvar för hämtning av restavfall, matavfall samt återvinning på allmän mark. Därigenom anser förvaltningen det som lämpligt att SVOA även är ansvariga för hämtning av källsortering på parkmark via abonnemang med tillhörande taxa hos stadsdelsförvaltningarna. Dessa frågor behöver vara besvarade innan skräpkorgarna placeras ut för att källsorteringen ska ge den planerade nyttan.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 mars 2025 följande.

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (M), Conny Gabrielsson (L) och Alice Vestlin (C), se Reservationer m.m.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden beslutar att godkänna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Förvaltningen önskar, precis som i tidigare remissvar, påpeka behovet av att det avsätts ekonomiska resurser och stöd för stadsdelarna för att kunna leva upp till avfallsplanens mål och de nya bestämmelserna om källsortering vid välbesökta platser. I den reviderade versionen föreslås, i linje med miljöprogram 2030 och stadsdelarnas budgetuppdrag, att stadsdelsnämnderna successivt ska sätta upp dricksvattenfontäner i hela staden. Dricksvattenfontäner är mycket kostnadsdrivande och stadsdelsförvaltningen kan inte sätta upp fler dricksvattenfontäner utan att det får ekonomiska konsekvenser för parkdriftsbudgeten. Därtill ser förvaltningen att de nya

bestämmelserna om källsortering vid välbesökta platser kräver större kommunaltekniska ytor för mellanlagring av källsorterat avfall.

Förvaltningen ser även att föreslagen avfallsplan saknar konkreta åtgärder för att säkerställa att barn i skola och förskola får tillräcklig utbildning om återbruk, delningstjänster, resurseffektivitet, medveten konsumtion, källsortering, nedskräpning och andra avfallsrelaterade frågor, vilket är en viktig pusselbit för att främja hållbara vanor som minskar avfall och skyddar miljön för framtida generationer

Jämställdhetsanalys

Föreslagen avfallsplan har potential att främja jämställdhet genom att säkerställa att kommunikationen om avfallshantering och miljömedvetenhet är inkluderande och tillgänglig för alla, oavsett kön eller bakgrund, samt genom att verka för en förbättrad arbetsmiljö som minskar könsrelaterade ojämlikheter inom avfallshanteringen som bransch.

Barnkonsekvensanalys

Föreslagen avfallsplan har potential att skapa en renare och säkrare miljö för barn. Mindre avfall och skräp på offentliga platser såsom lekplatser, stränder och parker skapar säkrare och hälsosammare miljöer för barn att vistas och leka i. Att minska avfallsmängder och ha en effektiv avfallshantering är också avgörande för att bevara naturresurser och minska negativa effekter på ekosystem och klimatet, så att framtida generationer kan leva i en ren och hållbar värld.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 mars 2025 följande.

Södermalms stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Jonas Nilsson m.fl. (M) och Lars Rottem Krangnes m.fl. (C) se Reservationer m.m.

Ersättaryttranden av Erik Ehls (KD) som instämde i reservation anförd av Jonas Nilsson m.fl. (M) och Lars Rottem Krangnes m.fl. (C).

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget och anser att det är en bra och framåtsträvande avfallsplan. Avfallsplanens koppling till stadens miljöprogram och klimathandlingsplan skapar en bra helhet och gör det enklare att arbeta in delmål och åtgärder i nämndens verksamhetsplan.

Varje huvudmål har ett antal delmål som i sin tur har ett flertal åtgärder. Stadsdelsnämnder har huvudansvar för genomförandet av tre åtgärder och bidragande

aktör för tio åtgärder. Det finns dessutom sju stycken åtgärder som omfattar alla nämnder och bolagsstyrelser. Förvaltningen bedömer att samtliga åtgärder är genomförbara vid samverkan och flera åtgärder arbetar förvaltningen redan med idag. Förvaltningen efterfrågar ett förtydligande kring ansvarsfördelning i roll som bidragande aktör samt vid åtgärder som omfattar alla nämnder.

Stadsdelsnämnderna är tillsammans med utbildningsnämnden huvudansvariga för åtgärden kring minskning av matsvinn. Förvaltningen ser positivt på att åtgärden är formulerad på att genomföra matsvinnsminskande åtgärder och redovisa vidtagna åtgärder samt utvärdera effekter av dessa i verksamhetsberättelsen. Förvaltningen mäter idag matsvinn inom förskola och äldreomsorgen.

Förvaltningen kommer inom kort att öppna ett fritidsbibliotek i en lokal i stadsdelen. Detta medför möjligheter till att kunna dela och låna utrustning för fritidsaktiviteter istället för att köpa.

Förvaltningen anser att åtgärden 1.1.10 "Öka användningen av Stocket återbruk för ökad cirkulärhet inom stadens verksamheter" är en bra åtgärd som många i staden kan bidra till.

Södermalms stadsdelsnämnd ligger i topp fem av de nämnder/bolag som använder Stocket återbruk flitigast.

Förvaltningen har huvudansvar tillsammans med Trafiknämnden och SVOA gällande åtgärd 2.1.7 "Succesivt sätta upp dricksvattenfontäner i hela staden". Förvaltningen föreslår att huvudansvaret för denna åtgärd bör ligga på en nämnd, förslagsvis Trafiknämnden eller SVOA och att Södermalm blir en bidragande nämnd i denna åtgärd. Det kan lätt bli förvirring i ansvarsfrågan när huvudansvaret ligger på tre olika nämnder.

Gällande åtgärden 3.1.4 att införa källsortering på populära platser ser förvaltningen ett behov av tydliga direktiv kring vilka fraktioner som ska ingå. Ett stadsövergripande strategiskt beslut bör tas kring hur tömning och transporter till och från dessa kärl ska genomföras. Exempelvis kräver mindre parkvägar ofta mindre fordon för transporter, vilket gör att transporter till kärl i park inte kan göras av samma fordon som används på gata. De ökade transporterna på parkmark med ökat slitage samt hämtarnas arbetsmiljö bör tas i beaktan. Det skulle även vara bra med en central upphandling av skräpkorgarna så att utförandet är av lika modell över hela staden.

I innerstaden är parkmark en bristvara. Förvaltningen anser därför att det är av stor vikt att finna lösningar kring den fastighetsnära avfallshanteringen som inte innebär att grönyta tas i anspråk.

Förvaltningen har uppmärksammat ett problem med lustgastuber som ökat i antal i avfallet som entreprenörer samlar in i stadsdelens sopkorgar i parkerna. På grund av att dessa tuber gör stor skada i Stockholm Exergis anläggning vid förbränning tvingas nu entreprenörerna gå igenom avfallet innan de lämnas vidare. Denna eftersortering

av avfall blir dyr för förvaltningen. Förvaltningen ser fram emot en fungerande och långsiktig lösning på problemet.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 1 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen ser positivt på den föreslagna avfallsplanen för Stockholm 2025–2030 och bedömer att planen utgör ett ändamålsenligt verktyg för att driva utvecklingen mot minskad avfallsmängd och ökad återanvändning inom stadens verksamheter. Det är särskilt välkommet att avfallsplanen har samordnats med andra kommunövergripande styrdokument såsom miljöprogrammet och klimathandlingsplanen, samt att planperioden sträcker sig över sex år vilket skapar förutsättningar för långsiktig uppföljning och implementering.

Vid genomgången av inkomna remissvar från koncernens dotterbolag har flera återkommande synpunkter kunnat identifieras, vilka koncernledningen anser bör lyftas fram särskilt.

Flera bolag, däribland Familjebostäder, Stockholmshem, Svenska Bostäder, Micasa och SISAB, framhåller att etableringen av centrala återbruksdepåer är en nyckelfaktor för att nå målet om halverad klimatpåverkan från byggsektorn. Familjebostäder och Stockholmshem vill att åtgärd 1.5.1. ska kompletteras med att utredning och planering ska leda till en fysisk återbruksdepå senast 2026. Vidare föreslås att även de fastighetsrelaterade bolag som i dag inte uttryckligen omnämns i åtgärderna kopplade till återbruk ges ett tydligt ansvar.

Det framkommer även ett behov av ökad tydlighet i flera av planens definitioner och indikatorer. Exempelvis efterfrågar flera bolag en precisering av vad som avses med ”fastighetsnära insamling” av förpackningar, samt en förklaring till ändrade målvärden för mängden byggavfall per kvadratmeter BTA. Även ansvarsfördelningen inom vissa åtgärder upplevs som otydlig. Koncernledningen föreslår att dessa delar ses över i syfte att stärka förutsättningarna för en enhetlig tillämpning och uppföljning i koncernen.

Vad gäller uppföljning och datainsamling kopplat till avfall, särskilt inom byggsektorn, betonar flera bolag behovet av digitala systemstöd. Det efterlyses en samlad lösning, gärna i stadens regi, där alla entreprenörer och bolag kan rapportera avfallsdata på ett gemensamt och systematiskt sätt. Koncernledningen delar bedömningen att ett sådant digitalt stöd är en viktig förutsättning för effektiv uppföljning och styrning. Därutöver lyfts vikten av att inkludera fler bolag som ansvariga i vissa åtgärder där de idag inte anges men där de har direkt relevans, vilket gäller bland annat för Micasa och SISAB i arbetet med återbruksinventeringar.

Underremiss

Stockholms Stadshus AB har remitterat vidare remissen till dotterbolagen AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholms hem, Bostadsförmedlingen i Stockholm AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), Stockholm Globe Arena Fastigheter AB (SGA Fastigheter), S:t Erik Markutveckling AB, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholms Hamn AB, Stockholm Vatten och Avfall AB, AB Stokab, Kulturhuset Stadsteatern AB, Stockholm Business Region AB, S:t Erik Försäkrings AB och Mässfastigheter i Stockholm AB. Bostadsförmedlingen i Stockholm AB, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, Stockholms Stads Parkerings AB, Kulturhuset Stadsteatern AB, S:t Erik Försäkrings AB, Mässfastigheter i Stockholm AB och Bostadsförmedlingen i Stockholm AB har valt att inte svara på remissen. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak.

Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Familjebostäder anser att planen är väl genomarbetad och innehåller realistiska åtgärdsförslag som bedöms kunna bidra till måluppfyllelse. I remissvaret uttrycks ett tydligt stöd för planens inriktning, men bolaget framför även två synpunkter som anses särskilt viktiga att beakta inför det fortsatta arbetet med planen.

Den första synpunkten avser åtgärd 1.5.1, där staden föreslår att det under 2025 ska utredas och planeras för återbruksdepåer av bygg- och anläggningsmaterial för stadens verksamheter. Familjebostäder betonar att återbruksdepåer är av central betydelse för att de byggande bolagen ska kunna nå målet om en halverad klimatpåverkan från byggsektorn. Mot den bakgrunden föreslår bolaget att åtgärden kompletteras med ett tydligt mål om att utrednings- och planeringsarbetet ska resultera i en faktisk etablering av en fysisk återbruksdepå senast år 2026.

Den andra synpunkten rör åtgärd 3.1.6, som handlar om att införa fastighetsnära insamling av förpackningar. Familjebostäder anser att planen bör förtydligas vad gäller vilka förutsättningar som krävs för att ett insamlingssystem ska anses vara fastighetsnära. Det efterfrågas exempelvis en definition av vilket maximalt avstånd från fastighetsgräns som kan anses vara godtagbart för att insamlingen ska uppfylla kriteriet om fastighetsnära.

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Svenska Bostäder har tagit del av remissen och ställer sig positivt till den föreslagna avfallsplanen, som upplevs som genomarbetad och tydlig, särskilt vad gäller ansvarsfördelning och tidpunkter för genomförande av olika åtgärder. Bolaget lämnar samtidigt flera synpunkter i syfte att ytterligare stärka planens tydlighet och genomförbarhet.

När det gäller åtgärd 3.1.3, som handlar om att ta fram ett dimensioneringsverktyg för att stötta fastighetsägare, anser Svenska Bostäder att ett sådant verktyg redan finns tillgängligt genom Avfall Sverige. Bolaget föreslår därför att staden använder det befintliga verktyget och vid behov vidareutvecklar det, eftersom det bedöms vara mer resurseffektivt och kan främja samsyn både inom staden och nationellt.

Vidare betonar bolaget vikten av enhetlig och sammanhängande kommunikation i anslutning till åtgärd 3.1.8. En sådan kommunikation från SVOA bedöms ge större genomslag hos invånarna, och Svenska Bostäder erbjuder sig att medverka genom sina egna kanaler för att nå ut till hyresgäster. I fråga om åtgärd 3.4.1, som avser eventuell införande av ytterligare nivåmätning, föreslår bolaget att även avfall från bostadsbolag inkluderas i en sådan analys. Syftet är att undersöka möjligheten att införa behovsanpassade abonnemang, vilket i sin tur kan minska både kostnader, utsläpp och buller.

För åtgärd 4.4.2, som berör användning av kommunal mark för avfallsinsamling, framför bolaget att man ser positivt på att fler behållare för exempelvis textilavfall kan placeras ut i anslutning till miljöstugor där bolaget själva inte äger marken.

Stockholmsheims remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholmshem har tagit del av det reviderade förslaget till avfallsplan och ställer sig positivt till innehållet. Planen bedöms vara välstrukturerad och innehålla konkreta åtgärdsförslag samt tydliga ansvarsfördelningar. Bolaget framför dock flera synpunkter i syfte att öka tydligheten, anpassningen till nya regelverk och den praktiska genomförbarheten.

Bland de generella synpunkterna framhåller bolaget att avfallsplanen bör kompletteras med en beskrivning av hur det nya EU-direktivet CSRD, som påverkar kommunens hållbarhetsrapportering, relaterar till avfallsområdet. Vidare föreslås att de fyra huvudmålen som planen bygger på anges redan i inledningen, samt att stycket om eftersorteringsanläggningen i Högdalen uppdateras eftersom anläggningen nu är i drift. Det efterlyses även en tydligare beskrivning av var stadens återbruksanläggningar är belägna, och att begreppet ”byggavfall” i planen ersätts med ”byggmaterial” i linje med planens ambition att främja återbruk.

När det gäller åtgärder under delmål 1.5.1 betonas vikten av att utredningen om återbruksdepåer ska leda till en faktisk etablering av en fysisk depå senast 2026, vilket ses som en förutsättning för att byggsektorn ska kunna halvera sin klimatpåverkan. Bolaget efterfrågar även en förklaring till varför indikatorn för mängden byggavfall vid nyproduktion justerats till 35 kg/kvm BTA år 2025, då man tidigare arbetat mot 40 kg/kvm.

Under delmål 3.1.3 lyfter bolaget att ett dimensioneringsverktyg redan finns framtaget av Avfall Sverige och att detta bör användas i staden, gärna i samverkan med bostadsbolagen. Vidare betonas vikten av enhetlig kommunikation om förpackningssortering enligt delmål 3.1.8, och Stockholmshem erbjuder sin hjälp att nå ut till hyresgästerna. För delmål 3.2.5 efterfrågas ett tydligare resonemang kring vad som avses med ”förenklad nyckelhantering för soprum”.

När det gäller delmål 3.4.1 föreslås att avfall från bostadsbolagens fastigheter inkluderas i framtida nivåmätning, då det kan möjliggöra behovsanpassade abonnemang som både minskar kostnader och miljöpåverkan. Under delmål 4.4.2

uttrycker bolaget att det ser positivt på att fler avfallsbehållare kan placeras ut på kommunal mark nära miljöstugor, särskilt där bolaget inte själva är markägare.

SISABs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

SISAB uttrycker sitt stöd för att en ny avfallsplan tagits fram och ser det som positivt att den tydligt redogör för stadens ambitioner att minska och förebygga uppkomst av avfall. SISAB framför flera synpunkter på innehållet, särskilt med fokus på de delar som berör bygg-, rivnings- och anläggningsavfall.

Bolaget ser ett behov av att dessa avfallsströmmar får ett större utrymme i planen, inklusive en fördjupad problematisering av utmaningar och åtgärder samt en tydligare koppling till frågor om avfallsrelaterad brottslighet. SISAB föreslår att staden förstärker skrivningarna om åtgärder mot illegal avfallshantering och föreslår att tillsynsmyndigheten får ett tydligare uppdrag att agera tillsammans med byggande nämnder och bolag. Detta skulle kunna ske genom utökad kontroll och tillsyn av entreprenader.

Vidare föreslår bolaget att åtgärd 1.1.8, som avser framtagandet av en egen handlingsplan för att förebygga avfall och öka sortering, tidigareläggs från 2028 till senast 2026 eller 2027. En tidigare handlingsplan skulle ge större möjligheter att påverka projekt i tidiga skeden och öka chanserna att nå planens mål. I fråga om åtgärd 1.5.5, som handlar om utveckling av mått och mätmetoder kopplat till avfall i byggprojekt, föreslås att denna ges en tydlig digital koppling genom ett gemensamt system för uppföljning.

SISAB ifrågasätter även att bolaget inte angivits som delansvarig i åtgärd 1.5.2 om ett digitalt system för materialöversikt i byggnader. Med hänsyn till bolagets omfattande fastighetsbestånd samt att motsvarande aktivitet ingår i Klimathandlingsplanen, anser SISAB att bolaget bör vara en aktiv part i detta arbete.

Vad gäller indikatorn för byggavfallsmängder i icke-bostadsprojekt, konstaterar SISAB att det uppsatta målet om 35 kg/m² BTA till 2025 inte är realistiskt att nå för bolagets projekt som får slutbesked under 2025–2026, eftersom detta inte varit ett krav i projektens planering.

Stokabs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stokab tillstyrker förslaget till avfallsplan och har inget att invända, då bolaget i huvudsak endast berörs av mål kopplade till schaktmassor vid nätförläggning, vilka bedöms som rimliga och välavvägda. Stokab anser vidare att mängden styrdokument inom miljöområdet är omfattande och kan försvåra överblick och efterlevnad. Därför efterfrågas en mer samlad och överskådlig struktur för stadens miljömål. Bolaget noterar även att den handlingsplan för masshantering som refereras till i planen inte förefaller ha fastställts av kommunfullmäktige och ifrågasätter dess status som stadsövergripande styrdokument.

Micasas remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Micasa Fastigheter ställer sig positiv till det omarbetade förslaget till avfallsplan och välkomnar särskilt att planperioden förlängts, vilket bedöms skapa bättre förutsättningar för samordning och genomförande av målen. Bolaget anser att planen harmoniserar väl med stadens övriga styrdokument och uppskattar det tydligare ansvarsutpekandet jämfört med tidigare versioner.

Bolaget ser särskilt positivt på ambitionen att främja återbruk och cirkulärt byggande och stödjer de föreslagna insatserna för att underlätta och effektivisera detta arbete. Förslaget om centrala återbruksdepåer bedöms vara kostnadseffektivt och praktiskt genomförbart, eftersom det minskar behovet för enskilda aktörer att skapa egna lösningar och underlättar tillgången till material.

Samtidigt efterfrågar Micasa ett förtydligande kring varför bolaget, liksom SISAB, inte omnämns i anslutning till delmål 1.5.1 och 1.5.2, som berör återbrukslösningar. Bolaget menar att det bör framgå att även de kommunala fastighetsbolagen omfattas av detta arbete.

Micasa understryker vikten av god planering och projektering för att möjliggöra framtida återbruk och materialåtervinning samt behovet av tydlig och samordnad information för att både invånare och bolag ska kunna agera i linje med avfallsplanens mål.

Stockholms Hamns remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholms Hamnar ställer sig positivt till det framlagda förslaget och bedömer att avfallsplanen är ambitiös och välstrukturerad med tydliga mål, delmål och ansvarsfördelning. Det ses som en styrka att planen samordnas med andra kommunala styrdokument såsom miljöprogrammet och klimathandlingsplanen, och att planperioden är sex år, vilket underlättar uppföljning och samverkan.

Bolaget instämmer i vikten av att förebygga uppkomst av avfall och understryker att flera åtgärder inom mål 1 bör präglas av ett gemensamt ansvar bland stadens aktörer. Bolaget föreslår även att indikatorerna för uppföljning inom delmål 1.5 bör inkludera avfall från anläggningsprojekt. Dessutom lyfts möjligheten att öka insamlingen av matavfall från fartyg i reguljär trafik som ett område med utvecklingspotential.

När det gäller mål 2, om att minska nedskräpning, betonar Stockholms Hamnar sin roll i strandstädning och avfallshantering i vattennära miljöer. Man stödjer att ideella insatser för minskad nedskräpning uppmärksammas i planen och instämmer i behovet av alternativ till sjötippning av snö.

Under mål 3, som behandlar anpassning av avfallshanteringen till människan, anser bolaget att källsortering på publika platser är svår att genomföra effektivt och att fokus i första hand bör ligga på tillräcklig kapacitet för insamling. I anslutning till mål 4 framhåller Stockholms Hamnar begränsade möjligheter att identifiera ytor för insamling av förpackningsavfall på allmän plats.

Slutligen föreslås att det under avsnittet om fartygsgenererat avfall tydliggörs att småbåtshamnar i Stockholm förvaltas av idrottsförvaltningen, gärna i form av ett eget

stycke. Sammanfattningsvis uttrycker bolaget sitt stöd för planen och uppskattar att flera tidigare synpunkter har beaktats i det remitterade förslaget.

S:t Erik Markutvecklings remissvar har i huvudsak följande lydelse:

S:t Erik Markutveckling har tagit del av det remitterade förslaget till ny avfallsplan och uttrycker ett positivt helhetsintryck. Bolaget bedömer att planen är väl genomarbetad och ser särskilt positivt på stadens strategi att främja återanvändning och materialåtervinning som en viktig del i arbetet för ett mer hållbart Stockholm.

Även om bolaget inte har utpekats som ansvarig för någon av planens målområden, konstateras det att bolaget ändå förväntas bidra inom relevanta underkategorier. Givet bolagets begränsade personella resurser påpekas att det kan vara en utmaning att fullt ut spegla stadens organisation, men man uttrycker samtidigt en vilja att stödja arbetet inom ramen för tillgängliga möjligheter.

Stockholm Business Regions remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Business Region (SBR) ställer sig positiv till avfallsplanens övergripande inriktning och ser den som ett viktigt verktyg i stadens omställning mot en mer hållbar och resurseffektiv avfallshantering. Bolaget välkomnar särskilt det kvantitativa målet i delmål 1.1 om att minska avfall från verksamheter med fem procent per invånare till år 2030, liksom ambitionen i delmål 1.2 att öka återanvändning och materialåtervinning.

Samtidigt efterlyser bolaget tydligare strategier och konkreta åtgärder riktade specifikt mot näringslivet. Det rör sig bland annat om behovet av tydlig information och utbildningsinsatser, tillgång till relevant avfallsinfrastruktur för olika branscher, samt utveckling av styrmedel och incitament, exempelvis genom differentierade taxor. Vidare framhålls vikten av samverkan och dialog med det lokala näringslivet i genomförandet av planen, inklusive skapandet av forum för erfarenhetsutbyte.

SBR lyfter även att frågan om bygg-, rivnings- och anläggningsavfall (delmål 1.5) är av stor relevans för många verksamheter och att det vore värdefullt med ytterligare konkretisering kring hur staden tänker underlätta återbruk inom denna sektor.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation av Per Rosencrantz m.fl (M), Christina Tufvesson (L) och Johan Kling (C)

1. Att delvis tillstyrka förslag till avfallsplan 2025–2030
2. Att därutöver anföra

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och ”big bags” som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötfallas och transporteras bort.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en plåt där sly och ris kan lämnas av. För stockholmare utan tillgång till bil behöver det bli lättare och villigare att frakta bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna. Mer behöver också

göras för att förbättra skötseln och trivseln i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Exploateringsnämnden

Reservation av Reservation av Dennis Wedin m.fl. (M), André Nilsson (L) och Linn Bessner (C)

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom

avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och ”big bags” som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötställas och transporteras bort.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa.

Särskilt uttalande av Gabriel Kroon (SD)

Sverigedemokraterna värdesätter en väl fungerande och kostnadseffektiv avfallshantering som bidrar till både en ren stadsmiljö och en ansvarsfull förvaltning av gemensamma resurser. Vi ser positivt på att stadens avfallsplan för 2025–2030 betonar vikten av att minska avfallens mängd och farlighet, men vill understryka att åtgärderna måste vara realistiska och utformas med tydliga ansvarsfördelningar.

För oss är det avgörande att planens åtgärder inte medför orimliga avgiftshöjningar för hushåll och företag. Kostnadskontroll är en nyckel för att säkra ett brett folkligt stöd och undvika att ökade ekonomiska bördor läggs på redan hårt ansträngda verksamheter och familjer. Därför anser vi att staden noggrant bör följa upp varje föreslagen åtgärd och regelbundet redovisa dess faktiska miljönytta samt kostnader.

Sverigedemokraterna kommer fortsätta verka för en rättvis, transparent och kostnadseffektiv avfallshantering, där mål om en renare miljö balanseras med omsorg om kommuninvånarnas ekonomiska förutsättningar.

Fastighetsnämnden

Reservation av Frank Hojem (C)

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och ”big bags” som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötfällas och transporteras bort.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, särskilt då centralen i Sättra lagt ner. Det behöver också bli lättare att lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en plåt där sly och ris kan lämnas av. För Stockholmare utan tillgång till bil behöver det bli lättare och villigare att frakta bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna. Mer behöver också göras för att förbättra skötseln och trivseln i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Vi vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av, tittar på nytta och kostnad, samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Det är viktigt att återbruket ökar. Därför är det välkommet att detta är en marknad som vuxit de senaste åren – både tack vare företag, föreningar och att stockholmarna generellt gör medvetna val. Det här är med andra ord ett område som fungerar väl utan kommunal inblandning.

Vi vill avslutningsvis understryka behovet av att avfallshanteringen sker så kostnadseffektivt som möjligt. I hög utsträckning handlar det om att motverka och bekämpa avfallsbrottsligheten samt säkerställa att stockholmarna har tillräckligt god kunskap och högt förtroende för avfallshanteringen. Stadens kommunikationsinsatser kopplat till avfallshantering behöver därför förbättras och effektiviseras.

Särskilt uttalande av Henrik Virro m.fl. (M) och Hansi Karppinen (L)

Fastighetskontoret har en nyckelroll i stadens arbete för hållbar resursanvändning och minskad klimatpåverkan, bland annat genom återbruk av byggmaterial. Vi ser positivt på ökat återbruk och en tydlig satsning på cirkulär ekonomi, men anser samtidigt att stadens förslag riskerar att bli kontraproduktivt genom omfattande investeringar och detaljstyrning.

Förslaget att kommunen ska driva egna, centraliserade återbruksanläggningar med stora investeringar i egen regi, såsom den föreslagna satsningen på en anläggning för 600 miljoner kronor, riskerar att tränga undan privata aktörer och innovativa digitala marknadsplatser.

Kommunens roll bör istället vara att stimulera och skapa goda förutsättningar för privata initiativ, som kan erbjuda både kostnadseffektiva och miljömässigt bättre lösningar.

Att kommunen samtidigt väljer att stryka avsnitt om cirkulär upphandling är upprörande och signalerar en vilja att monopolisera återbruksverksamheten snarare än att främja konkurrens och innovation. En central kommunal anläggning riskerar dessutom att innebära längre och fler transporter, vilket går emot det övergripande målet om minskad klimatpåverkan.

Vi vill därför understryka att staden bör fokusera på att underlätta för befintliga marknadsaktörer snarare än att konkurrera med dem.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk.

Avfallsplanens investeringar bör noggrant granskas och konsekvensanalyseras för att säkerställa ekonomisk effektivitet, minska avfallskriminaliteten och verklig klimatnytta.

Idrottsnämnden

Reservation av Anna Cederschiöld Stuart m.fl. (M) och Mikael Peterson (C)

1. Att delvis tillstyrka förslag till avfallsplan 2025-2030.
2. Att därutöver anföra:

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och ”big bags” som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötställas och transporteras bort.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, särskilt då centralen i Sättra lagt ner. Det behöver också bli lättare att lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en plåt där sly och ris kan lämnas av. För stockholmare utan tillgång till bil behöver det bli lättare och villigare att frakta bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna. Mer behöver också göras för att förbättra skötseln och trivseln i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor

under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Vi vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av, tittar på nytta och kostnad, samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Det är viktigt att återbruket ökar. Därför är det välkommet att detta är en marknad som vuxit de senaste åren – både tack vare företag, föreningar och att stockholmare generellt gör medvetna val. Det här är med andra ord ett område som fungerar väl utan kommunal inblandning.

Vi vill avslutningsvis understryka behovet av att avfallshanteringen sker så kostnadseffektivt som möjligt. I hög utsträckning handlar det om att motverka och bekämpa avfallsbrottsligheten samt säkerställa att stockholmarna har tillräckligt god kunskap och högt förtroende för avfallshanteringen. Stadens kommunikationsinsatser kopplat till avfallshantering behöver därför förbättras och effektiviseras.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation av Torbjörn Erbe m.fl. (M), Elin Hjelmestam (L) och Ashna Ibrahim (C)

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att

sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och ”big bags” som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötställas och transporteras bort.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, särskilt då centralen i Sättra lagt ner. Det behöver också bli lättare att lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en plåt där sly och ris kan lämnas av. För stockholmare utan tillgång till bil behöver det bli lättare och villigare att frakta bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna. Mer behöver också göras för att förbättra skötseln och trivseln i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallsskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Vi vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av, tittar

på nytta och kostnad, samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Det är viktigt att återbruket ökar. Därför är det välkommet att detta är en marknad som vuxit de senaste åren – både tack vare företag, föreningar och att stockholmare generellt gör medvetna val. Det här är med andra ord ett område som fungerar väl utan kommunal inblandning.

Vi vill avslutningsvis understryka behovet av att avfallshanteringen sker så kostnadseffektivt som möjligt. I hög utsträckning handlar det om att motverka och bekämpa avfallsbrottsligheten samt säkerställa att stockholmarna har tillräckligt god kunskap och högt förtroende för avfallshanteringen. Stadens kommunikationsinsatser kopplat till avfallshantering behöver därför förbättras och effektiviseras.

Särskilt uttalande av Anders Edin (SD)

Sverigedemokraterna värdesätter en väl fungerande och kostnadseffektiv avfallshantering som bidrar till både en ren stadsmiljö och en ansvarsfull förvaltning av gemensamma resurser. Vi ser positivt på att stadens avfallsplan för 2025–2030 betonar vikten av att minska avfallets mängd och farlighet, men vill understryka att åtgärderna måste vara realistiska och utformas med tydliga ansvarsfördelningar

För oss är det avgörande att planens åtgärder inte medför orimliga avgiftshöjningar för hushåll och företag. Kostnadskontroll är en nyckel för att säkra ett brett folkligt stöd och undvika att ökade ekonomiska bördor läggs på redan hårt ansträngda verksamheter och familjer. Därför anser vi att staden noggrant bör följa upp varje föreslagen åtgärd och regelbundet redovisa dess faktiska miljönytta samt kostnader.

Sverigedemokraterna kommer fortsätta verka för en rättvis, transparent och kostnadseffektiv avfallshantering, där mål om en renare miljö balanseras med omsorg om kommuninvånarnas ekonomiska förutsättningar.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Gustav Johansson m.fl. (M)

1. Att delvis tillstyrka förslag till avfallsplan 2025-2030
2. Att därutöver anföra

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det

är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och ”big bags” som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötställas och transporteras bort.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, särskilt då centralen i Sättra lagt ner. Det behöver också bli lättare att lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en plåt där sly och ris kan lämnas av. För stockholmare utan tillgång till bil behöver det bli lättare och villigare att frakta bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna. Mer behöver också göras för att förbättra skötseln och trivseln i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Vi vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med exploateringsnämnden, trafikenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB

och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av, tittar på nytta och kostnad, samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Det är viktigt att återbruket ökar. Därför är det välkommet att detta är en marknad som vuxit de senaste åren – både tack vare företag, föreningar och att stockholmare generellt gör medvetna val. Det här är med andra ord ett område som fungerar väl utan kommunal inblandning.

Vi vill avslutningsvis understryka behovet av att avfallshanteringen sker så kostnadseffektivt som möjligt. I hög utsträckning handlar det om att motverka och bekämpa avfallsbrottsligheten samt säkerställa att stockholmarna har tillräckligt god kunskap och högt förtroende för avfallshanteringen. Stadens kommunikationsinsatser kopplat till avfallshantering behöver därför förbättras och effektiviseras.

Reservation av Christina Peterson (C)

1. Att i huvudsak godkänna förslaget
2. Att därutöver anföra följande

Stockholm prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Därför är det av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Centerpartiet vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Vidare vill Centerpartiet skala upp Stockholms arbete med biokol. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i vår stadsdel, i Högdalen, men som flyttats till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät.

Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Centerpartiet vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med stadsdelsnämnderna, exploateringsnämnden, trafiknämnden, Stockholm Stadshus AB

och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M) och av Runar Finnman (SD)

1. Att delvis tillstyrka förslag till avfallsplan 2025-2030
2. Att därutöver anföra

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiserade ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och 'big bags' som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötställas och transporteras bort.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, särskilt då centralen i Sättra lagt ner. Det behöver också bli lättare att lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en plåt där sly och ris kan lämnas av. För stockholmare utan tillgång till bil behöver det bli lättare och villigare att frakta

bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna. Mer behöver också göras för att förbättra skötseln och trivselen i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Vi vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med exploateringsnämnden, trafikenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av, tittar på nytta och kostnad, samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Det är viktigt att återbruket ökar. Därför är det välkommet att detta är en marknad som vuxit de senaste åren – både tack vare företag, föreningar och att stockholmare generellt gör medvetna val. Det här är med andra ord ett område som fungerar väl utan kommunal inblandning.

Vi vill avslutningsvis understryka behovet av att avfallshanteringen sker så kostnadseffektivt som möjligt. I hög utsträckning handlar det om att motverka och bekämpa avfallsbrottsligheten samt säkerställa att stockholmarna har tillräckligt god kunskap och högt förtroende för avfallshanteringen. Stadens kommunikationsinsatser kopplat till avfallshantering behöver därför förbättras och effektiviseras.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation av Aras Amin m.fl. (M), Fatima Nur (L), Saad Gourrada (C) och Michaela Hollis (KD)

1. Att delvis tillstyrka förslag till avfallsplan 2025-2030
2. Att därutöver anföra

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och

avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och ”big bags” som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötfallas och transporteras bort.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, inte tvärtom. Det behöver också bli lättare att lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en platå där sly och ris kan lämnas av. För stockholmare utan tillgång till bil behöver det bli lättare och villigare att frakta bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna. Mer behöver också göras för att förbättra skötseln och trivseln i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallsskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av

biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Det är viktigt att återbruket ökar. Därför är det välkommet att detta är en marknad som vuxit de senaste åren – både tack vare företag, föreningar och att stockholmarna generellt gör medvetna val. Det här är med andra ord ett område som fungerar väl utan kommunal inblandning.

Vi vill avslutningsvis understryka behovet av att avfallshanteringen sker så kostnadseffektivt som möjligt. I hög utsträckning handlar det om att motverka och bekämpa avfallsbrottsligheten samt säkerställa att stockholmarna har tillräckligt god kunskap och högt förtroende för avfallshanteringen. Stadens kommunikationsinsatser kopplat till avfallshantering behöver därför förbättras och effektiviseras."

Särskilt uttalande av Pär Gustavsson (SD)

Sverigedemokraterna värdesätter en effektiv och kostnadsmedveten avfallshantering som bidrar till en ren stadsmiljö och en ansvarsfull förvaltning av våra gemensamma resurser.

Vi ser positivt på att stadens avfallsplan för 2025–2030 lyfter vikten av att minska både avfallsmängden och dess miljöfarlighet. Samtidigt vill vi betona att åtgärderna måste vara realistiska och ha tydliga ansvarsfördelningar. För oss är det avgörande att planen inte leder till orimliga avgiftshöjningar för hushåll och företag. Kostnadskontroll är en nyckelfråga för att säkerställa brett folkligt stöd och undvika att ekonomiska bördor läggs på redan hårt pressade verksamheter och familjer.

Därför anser vi att staden noggrant bör följa upp varje föreslagen åtgärd och regelbundet redovisa dess faktiska miljönytta samt kostnader. Sverigedemokraterna kommer att fortsätta arbeta för en rättvis, transparent och kostnadseffektiv avfallshantering – där ambitionen om en renare miljö alltid balanseras mot hänsyn till kommuninvånarnas ekonomiska verklighet.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M)

1. Att delvis tillstyrka förslag till avfallsplan 2025-2030
2. Att därutöver anföra

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och 'big bags' som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötfällas och transporteras bort.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, särskilt då centralen i Sätra lagt ner. Det behöver också bli lättare att lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en plåt där sly och ris kan lämnas av. För stockholmare utan tillgång till bil behöver det bli lättare och villigare att frakta bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna. Mer behöver också göras för att förbättra skötseln och trivselen i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallsskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i

processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Vi vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med exploateringsnämnden, trafikinämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av, tittar på nytta och kostnad, samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Det är viktigt att återbruket ökar. Därför är det välkommet att detta är en marknad som vuxit de senaste åren – både tack vare företag, föreningar och att stockholmare generellt gör medvetna val. Det här är med andra ord ett område som fungerar väl utan kommunal inblandning.

Vi vill avslutningsvis understryka behovet av att avfallshanteringen sker så kostnadseffektivt som möjligt. I hög utsträckning handlar det om att motverka och bekämpa avfallsbrottsligheten samt säkerställa att stockholmarna har tillräckligt god kunskap och högt förtroende för avfallshanteringen. Stadens kommunikationsinsatser kopplat till avfallshantering behöver därför förbättras och effektiviseras.

Reservation av Patrick Amofah (C)

1. Att i huvudsak godkänna förslaget
2. Att därutöver anföra följande

Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Därför är det av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt.

Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Centerpartiet vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Vidare vill Centerpartiet skala upp Stockholms arbete med biokol. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät.

Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som

kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Centerpartiet vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Henrik Sjölander m.fl. (M), Charlotta Schenholm (L) och Anette Nordvall (C)

1. Att delvis tillstyrka förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och ”big bags” som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötfällas och transporteras bort.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall

finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, särskilt då centralen i Sättra lagt ner. Det behöver också bli lättare att lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en plåt där sly och ris kan lämnas av. För Stockholmare utan tillgång till bil behöver det bli lättare och villigare att frakta bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna. Mer behöver också göras för att förbättra skötseln och trivseln i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Vi vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av, tittar på nytta och kostnad, samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Det är viktigt att återbruket ökar. Därför är det välkommet att detta är en marknad som vuxit de senaste åren – både tack vare företag, föreningar och att stockholmare generellt gör medvetna val. Det här är med andra ord ett område som fungerar väl utan kommunal inblandning.

Vi vill avslutningsvis understryka behovet av att avfallshanteringen sker så kostnadseffektivt som möjligt. I hög utsträckning handlar det om att motverka och bekämpa avfallsbrottsligheten samt säkerställa att stockholmarna har tillräckligt god kunskap och högt förtroende för avfallshanteringen. Stadens kommunikationsinsatser kopplat till avfallshantering behöver därför förbättras och effektiviseras.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation av Kristina Lutz m.fl. (M), Lena Kling (L) och Gunnar Caperius (C)

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och "big bags" som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötställas och transporteras bort. Detta är ett återkommande problem i vår stadsdel och arbetet med att beivra detta behöver stärkas.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa. Staden behöver bygga ett insamlingssystem som kan fungera och uppmuntra privata initiativ, insamling i butik och inte minst den växande second-handmarknaden. Återanvändning och återbruk är det mest resurseffektiva avfallshanteringen, och att stadens insamling främjar innovativa företag och second-handaktörer är mycket viktigt.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, särskilt då centralen i Sättra lagt ner. Det behöver också bli lättare att lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en plåt där sly och ris kan lämnas av. För stockholmare utan tillgång till bil, äldre och andra grupper behöver det bli lättare och billigare att frakta bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna.

Mer behöver också göras för att förbättra skötseln och trivseln i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Vi vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av, tittar på nytta och kostnad, samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Det är viktigt att återbruket ökar. Därför är det välkommet att detta är en marknad som vuxit de senaste åren – både tack vare företag, föreningar och att stockholmare generellt gör medvetna val. Det här är med andra ord ett område som fungerar väl utan kommunal inblandning.

Vi vill avslutningsvis understryka behovet av att avfallshanteringen sker så kostnadseffektivt som möjligt. I hög utsträckning handlar det om att motverka och bekämpa avfallsbrottsligheten samt säkerställa att stockholmarna har tillräckligt god kunskap och högt förtroende för avfallshanteringen. Stadens kommunikationsinsatser kopplat till avfallshantering behöver därför förbättras och effektiviseras.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (M), Conny Gabrielsson (L) och Alice Vestlin (C)

1. Att delvis tillstyrka förslag till avfallsplan 2025-2030
2. Att därutöver anföra

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och

avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och ”big bags” som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötfallas och transporteras bort. Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, särskilt då centralen i Sättra lagt ner. Det behöver också bli lättare att lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en plattform där sly och ris kan lämnas av. För stockholmare utan tillgång till bil behöver det bli lättare och villigare att frakta bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna. Mer behöver också göras för att förbättra skötseln och trivseln i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som

flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Vi vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av, tittar på nytta och kostnad, samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Det är viktigt att återbruket ökar. Därför är det välkommet att detta är en marknad som vuxit de senaste åren – både tack vare företag, föreningar och att stockholmarna generellt gör medvetna val. Det här är med andra ord ett område som fungerar väl utan kommunal inblandning.

Vi vill avslutningsvis understryka behovet av att avfallshanteringen sker så kostnadseffektivt som möjligt. I hög utsträckning handlar det om att motverka och bekämpa avfallsbrottsligheten samt säkerställa att stockholmarna har tillräckligt god kunskap och högt förtroende för avfallshanteringen. Stadens kommunikationsinsatser kopplat till avfallshantering behöver därför förbättras och effektiviseras.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation av Jonas Nilsson m.fl. (M) och Lars Rottem Krangnes m.fl. (C)

1. Att delvis tillstyrka förslag till avfallsplan 2025-2030
2. Att därutöver anföra

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmarna ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och ”big bags” som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötfällas och transporteras bort.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, särskilt då centralen i Sättra lagt ner. Det behöver också bli lättare att lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en plåt där sly och ris kan lämnas av. För Stockholmare utan tillgång till bil behöver det bli lättare och villigare att frakta bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna. Mer behöver också göras för att förbättra skötseln och trivseln i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Vi vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av, tittar på nytta och kostnad, samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Det är viktigt att återbruket ökar. Därför är det välkommet att detta är en marknad som vuxit de senaste åren – både tack vare företag, föreningar och att stockholmarna generellt gör medvetna val. Det här är med andra ord ett område som fungerar väl utan kommunal inblandning.

Vi vill avslutningsvis understryka behovet av att avfallshanteringen sker så kostnadseffektivt som möjligt. I hög utsträckning handlar det om att motverka och bekämpa avfallsbrottsligheten samt säkerställa att stockholmarna har tillräckligt god kunskap och högt förtroende för avfallshanteringen. Stadens kommunikationsinsatser kopplat till avfallshantering behöver därför förbättras och effektiviseras.